Avva Filothei Zervakos

MĂRTURISIREA CREDINȚEI ORTODOXE

Editura Bunavestire, 2003

MĂRTURISIREA CREDINȚEI ORTODOXE

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri“ (Matei 10, 32-33).

Ca orice om normal, conştient că peste puțin timp voi pleca din viața aceasta trecătoare şi mă voi muta în cea de veci, am socotit drept, fiind cleric creştin ortodox, mădular al Uneia, Sfinte, Soborniceşti şi Apostoleşti Biserici, să las scrisă mărturisirea credinței mele.

M-am născut din părinți creştini ortodocşi. Am fost botezat cu Botezul ortodox, în numele Sfintei Treimi, al Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Am învățat credința creştin-ortodoxă în primul rând de la părinții mei, în al doilea rând de la părinții, preoții şi dascălii ortodocşi şi în al treilea rând de la Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească Biserică.

M-am născut şi am fost hrănit ortodox, am crescut şi am trăit ortodox. Am mărturisit şi am predicat credința ortodoxă din tinerețile mele până la adânci bătrâneți. Am mărturisit-o şi i-am cercetat pe călcătorii şi nesocotitorii acesteia, împărați, patriarhi, arhierei şi toți ceilalți.

Îi mulțumesc din suflet Prea Bunului Dumnezeu, Părintele ceresc, că în nesfârşita Lui bunătate şi iubire de oameni mi-a dat să mă nasc şi să trăiesc până la moarte în sfânta şi desăvârşita credință ortodoxă şi mărturisesc că nici o altă credință nu este asemenea ei, precum de asemenea nici un alt dumnezeu nu este mai mare ca Dumnezeul nostru. Îi mulțumesc iarăşi iubitorului de oameni Dumnezeu, de nenumărate ori, că m-a luminat să-L cunosc, să cunosc credința ortodoxă cea adevărată şi m-a întărit s-o păstrez până la sfârşit. Căci mărturisesc în fața îngerilor lui Dumnezeu şi a oamenilor că dacă Dumnezeu nu m-ar fi ajutat, aş fi fost o oaie pierdută şi lupul cel viclean m-ar fi sfâşiat.

Repet cu bucurie şi fericire că harul Domnului m-a învrednicit să păzesc credința mea ortodoxă până la sfârşit. Regret doar că nu m-am luptat cum trebuia, până la moarte, să-mi fi jertfit viața şi să-mi fi vărsat sângele, cum şi L-a vărsat Acela pentru mine păcătosul şi pentru toți frații şi semenii mei. Îl rog şi Îl implor să-mi ierte, ca un Preamilostiv şi Preaîndurător, multele şi nenumăratele mele păcate, pe care le-am săvârşit de voie şi fără voie, cu cuvântul şi cu lucrul, din ştiință şi din neştiință, cu mintea şi cu cugetul, şi să mă numere cu oile Sale cele alese, învrednicindu-mă să mă înfățişez împreună cu cei de-a dreapta Sa.

Capete ale mărturisirii mele

1. Cred, mărturisesc, cinstesc, slujesc şi mă închin lui Dumnezeu cel Unul în Treime şi Treime întru Unime; nici amestecând persoanele, nici împărțind ființa. Căci alta este persoana Tatălui, alta a Fiului şi alta a Duhului Sfânt, dar Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt sunt aceeaşi dumnezeire, aceeaşi slavă, aceeaşi mărire. Tatăl la fel ca Fiul, la fel ca Sfântul Duh. Necreat este Tatăl, necreat este Fiul, necreat Sfântul Duh. Necuprins este Tatăl, necuprins este Fiul, necuprins Sfântul Duh. Veşnic este Tatăl, veşnic este Fiul, veşnic Sfântul Duh. Nu sunt trei veşnici, ci Unul Veşnic, nu sunt trei necreați, ci Unul necreat, nu sunt trei necuprinşi, ci Unul necuprins. Asemenea, atotputernic este Tatăl, atotputernic Fiul, atotputernic şi Sfântul Duh, dar nu trei atotputernici, ci Unul atotputernic. Astfel Dumnezeu este Tatăl, Dumnezeu este Fiul, Dumnezeu este şi Sfântul Duh, dar nu sunt trei dumnezei, ci Unul Dumnezeu. Tot aşa Domn este Tatăl, Domn Fiul, Domn şi Sfântul Duh, dar nu trei Domni, ci Unul Domn. Că precum în chip unic mărturisesc pe fiecare persoană Dumnezeu şi Domn, nevoit sunt datorită adevărului creştinesc să nu spun trei Dumnezei sau trei Domni, alăturându-mă soborniceştii evlavii. Tatăl nici făcut nu este, nici zidit, ci nenăscut. Fiul nu este nici făcut, nici zidit, ci este născut din Tatăl. Duhul Sfânt nici făcut nu este, nici zidit, ci din Tatăl este purces. Căci un Tată este, nu sunt trei Tați. Un Fiu, nu trei Fii. Un Duh Sfânt, nu trei Duhuri Sfinte. Şi în Treimea aceasta nu este Unul mai întâi şi Unul mai pe urmă, Unul mai mare şi Unul mai mic, ci cele trei persoane sunt împreună veşnice şi deopotrivă. Încât întru toate, cum s-a spus,

cinstesc, slujesc şi mă închin şi Unimii întru Treime şi Treimii întru Unime. Iar acest Dumnezeu, Treimea cea Sfântă, a făcut din nimic, doar cu cuvântul, cerul şi pământul şi toate cele văzute şi nevăzute. Aceasta cuget despre Sfânta Treime.

2. Iar despre întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, aceasta cred: cred şi mărturisesc că Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul cel Unul născut al lui Dumnezeu Tatăl, este şi Dumnezeu şi om; Dumnezeu deci, născut din ființa Tatălui mai înainte de veci şi om, născut din sângiuirile? Maicii Sale, Născătoarea de Dumnezeu şi Fecioara Maria, Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, din suflet cuvântător (rațional n.t.) şi trup omenesc. Deopotrivă cu Tatăl după dumnezeire, mai mic decât Tatăl după firea omenească, care deşi este şi Dumnezeu şi om, nu doi, ci Unul este, Hristos. Unul, nu prin schimbarea dumnezeirii în omenitate, ci prin unirea firii omeneşti cu firea dumnezeiască. Întru totul Unul, nu prin amestecarea firilor, ci prin unire negrăită. Căci precum în om sufletul cuvântător şi trupul una sunt, tot aşa Dumnezeu şi om, una sunt în Hristos, Cel ce a pătimit pentru a noastră mântuire, Cel ce S-a răstignit pe lemn în zilele lui Ponțiu Pilat şi S-a pogorât la iad şi a înviat a treia zi din morți; şi S-a suit la ceruri şi a şezut de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl, Celui atotputernic şi va veni din nou să judece viii şi morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârşit, şi la a Cărui Venire toți oamenii vor învia cu trupurile lor, ca să dea socoteală fiecare pentru faptele lui, cei ce au făcut cele bune mergând în viața cea veşnică, iar cei păcătoşi în munca cea veşnică.

3. Primesc cele zece porunci ale Legii pe care Dumnezeu le-a dat lui Moise pe Muntele Sinai, primesc şi Sfintele Scripturi, Vechiul şi Noul Testament, insuflate de Dumnezeu, primesc şi scrierile Sfinților Prooroci, Apostoli, Evanghelişti, Părinți purtători de Dumnezeu, ierarhi şi dascăli ai Bisericii noastre Ortodoxe şi toate cele primite de către Sfânta Biserică Ortodoxă.

De asemenea, primesc cele 12 articole ale Simbolului Credinței, pe care Cuvioşii şi Sfinții Părinți le-au proclamat, insuflați de Dumnezeu, la primele două sinoade ecumenice şi cu care au fost de acord toate celelalte sfinte sinoade ecumenice şi locale.

4. Primesc cele şapte Taine ale Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, adică Sfântul Botez, Sfântul Mir, Sfânta Spovedanie, Sfânta Împărtăşanie, Sfânta Hirotonie, Sfânta Căsătorie şi Sfântul Maslu.

5. Primesc cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice şi pe toate Sinoadele locale care au păstrat şi au întărit credința ortodoxă. De asemenea, primesc dogmele, sfintele canoane, scrierile şi tradițiile nescrise ale propovăduitorilor lui Dumnezeu, ale Apostolilor, ale Părinților purtători de Dumnezeu, ale ierarhilor şi învățătorilor credinței noastre ortodoxe.

6. Primesc [învățătura despre] cele şapte daruri ale Sfântului Duh, acestea fiind Duhul înțelepciunii, Duhul priceperii, Duhul sfatului, Duhul puterii, Duhul cunoştinței, Duhul evlaviei şi Duhul fricii de Dumnezeu.

7. Primesc fără să ispitesc cu mintea credința curată, simplă, şi din suflet în Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi în Maica Acestuia cea Preacurată şi Pururea Fecioară, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu Maria şi în minunile fără seamăn ale îngerilor şi ale tuturor sfinților.

8. Mă închin, cinstesc, şi sărut atât sfintele icoane şi vrednice de venerat ale Domnului nostru Iisus Hristos, ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ale îngerilor şi ale tuturor sfinților, cât şi cinstita şi de viață dătătoarea Cruce. Mă închin la sfintele icoane nu adorându-le, ci cinstindu-le, precum ne-au învățat Sfinții Părinți şi a hotărât al VII-lea Sinod Ecumenic. Căci închinăciunea în fața icoanei merge la cel înfățişat de ea, cum spune Sfântul Vasile cel Mare şi prin icoană închinătorul se închină la persoana înfățişată de aceasta.

9. Primesc schima monahală ca sfântă şi îngerească şi ca lăsată de Mântuitorul Iisus Hristos şi de Sfinții Apostoli. Căci Domnul a zis: *Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie* (Matei 16, 24) şi *Dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer: după aceea, vino şi urmează-Mi* (Matei 19, 21).

Acestea şi altele asemenea câte a spus Domnul către ucenicii Lui, le-a spus şi pentru viitorii ucenici ai Lui, pentru cei care-L urmează prin trăirea îngerească a vieții monahale, Pavel, Antonie, Palamon, Pahomie, Ilarion, Eftimie, Sava, Teodosie, Atanasie şi ceilalți, despre care Apostolul Pavel a spus că: *Lumea nu era vrednică de ei* (Evrei 11, 38). Aceştia şi toți trăitorii în pustie, în păduri, în peşteri, în găurile pământului şi în mănăstiri, au adus mult folos obştii şi Bisericii Ortodoxe şi prin ei a fost slăvit, ca şi prin Sfinții Apostoli, mucenici, mărturisitori, dascăli şi ierarhi, numele Cerescului nostru Părinte, Dumnezeul tuturor. Unii dintre ei, trăind departe de lume, doar prin rugăciunea lor curată către Dumnezeu

au salvat oameni, oraşe şi popoare de la primejdii, nenorociri, boli molipsitoare, cutremure, naufragii, războaie şi alte necazuri.

Acestea toate, cu harul lui Dumnezeu, cred, mărturisesc şi propovăduiesc şi am fost şi sunt gata să-mi jertfesc viaţa pentru credinţa mea ortodoxă şi pentru Sfânta Tradiţie, dacă vremurile o cer.

Nu primesc, resping şi mustru:

1. Orice necuviinţă, necredinţă, învăţătură strâmbă, erezie şi rătăcire, veche şi nouă, contrară credinţei ortodoxe şi Sfintei Tradiţii.

2. Nu primesc nici o inovaţie, nici o învăţătură străină şi venită de la oameni şi potrivnică învăţăturii şi credinţei sănătoase, ortodoxe şi Sfintei Tradiţii, despre care Sfântul Sinod al şaptelea declară: „Orice scornire potrivnică învăţăturii Cuvioşilor Părinţi să fie anatema".

Ascultând de porunca Creatorului, Făcătorului şi Ziditorului tuturor lucrurilor, Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, care spune să îi iubim pe toţi oamenii, chiar şi pe vrăjmaşii noştri, şi să ne rugăm pentru toţi cei ce ne urăsc, ne nedreptăţesc sau ne iubesc pe noi, îi iubesc pe toţi, îi iert pe toţi, cer iertare de la toţi şi mă rog din tot sufletul şi inima pentru aceştia.

Mă rog ca iubitorul de oameni Dumnezeu, Cel ce voieşte ca toţi să se mântuiască şi să aibă pocăinţa cea sinceră şi adevărată, să-i lumineze pe cei întunecaţi, să-i călăuzească la adevăr pe cei amăgiţi, să-i liniştească pe cei învrăjbiţi, să-i tămăduiască pe cei bolnavi la trup şi la suflet, să-i ocrotească pe orfani, să le dea putere de milostivire şi mângâiere celor bogaţi, să-i miluiască pe cei săraci, să-i ierte pe cei păcătoşi, să-i întărească pe cei puţin credincioşi, să-i ţină în credinţa ortodoxă pe cei credincioşi iar pe popoare să le unească prin legăturile dragostei, să-i cheme pe toţi la unirea întru credinţa ortodoxă cea adevărată, să-i învrednicească pe toţi de unirea întru Duhul Sfânt şi să dăruiască tuturor cele necesare pentru mântuire. Şi să mă miluiască şi să mă mântuiască pe mine cel mai mic şi mai păcătos dintre toţi, cu harul şi iubirea Sa de oameni, şi să mă învrednicească de viaţa veşnică şi nestricăcioasă şi de Împărăţia Sa cea Cerească. Amin.

Arhim. Filothei Zervakos

Această mărturisire a credinţei a fost scrisă în Sfânta Peşteră a Apocalipsei din Patmos, vineri, 18 octombrie 1968, praznicul Sfântului Luca Evanghelistul.

„Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa" (Ioan 14, 6).

„Întăreşte, Doamne Dumnezeule, sfânta şi dreapta credinţă a dreptmăritorilor creştini şi Sfântă Biserica Ta o păzeşte în veacul veacului".

„Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiţi unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, aşa şi voi să vă iubiţi unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii faţă de alţii" (Matei 13, 34-36).

„De Mă iubiți, păziți poruncile Mele... Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi cuvântul Meu şi Tatăl Meu îl va iubi şi vom veni la el şi vom face locaş la el“ (Ioan 14, 15 şi 23).

„De aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător... Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte, nu se laudă, nu se trufeşte... nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată... Şi acum rămân acestea trei: credința, nădejdea, dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea“ (I Corinteni 13, 1-13).

TESTAMENT DUHOVNICESC[1]

Părinţii trupeşti au obiceiul ca atunci când se apropie de capătul vieţii lor trecătoare şi pământeşti să lase prin testament copiilor trupeşti averea lor materială. Aşa şi eu, părintele Filotheu, cel mai mic dintre ieromonahi şi duhovnici, egumen al Sfintei Mănăstiri Izvorul Tămăduirii din Paros, imitându-i pe aceştia, văzând că mi se apropie moartea şi înspăimântat de marea răspundere pentru care voi da socoteală la a doua Venire în faţa Dreptului şi Nepărtinitorului Judecător al tuturor, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cu harul lui Dumnezeu, am alcătuit şi las, ca părinte duhovnic, averea mea duhovnicească, fiilor mei duhovniceşti, prin testamentul de faţă:

1. Mulţumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele Ceresc, că în neţărmurita Sa bunătate şi iubire de oameni, din nimic m-a făcut om, m-a cinstit şi m-a creat după chipul şi asemănarea Sa.

2. Mulţumesc lui Dumnezeu pentru că a binevoit să mă nasc din părinţi creştini, să renasc prin Sfântul Botez, să mă numesc creştin şi să primesc înfierea cea după har.

3. Mulţumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele Ceresc, că de aproape optzeci de ani mă hrăneşte, îmi poartă de grijă şi mă menţine trupeşte şi sufleteşte; trupeşte cu aerul pe care îl respir, cu lumina pe care o văd, cu pâinea şi alimentele pe care le mănânc, cu apa pe care o beau şi cu toate celelalte bunătăţi materiale pământeşti. Sufleteşte cu Pâinea Vieţii, adică Sfântul Trup şi Sânge al Domnului, Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, adică Cuvântul lui Dumnezeu aflat în Sfintele Scripturi.

4. Mulţumesc Preabunului Dumnezeu, Cerescul Părinte Cel iubitor de oameni, că în întreaga mea viaţă, de aproape optzeci de ani, m-a păzit şi salvat de la multe primejdii trupeşti şi sufleteşti: păcătuind, nesocotind şi călcând sfintele porunci ale Acestuia, nu m-a lăsat, nu Şi-a întors faţa de la Mine, nu m-a nimicit, ci mi-a dat vreme, mijloace şi căi pentru pocăinţă şi întoarcere.

5. Mulţumesc Preabunului, Preamilostivului şi Preaîndurătorului Dumnezeu, Părintele Ceresc, Care în multa şi nemăsurata Sa dragoste (către mine, cel mai mic, şi către toţi oamenii), iubire de oameni şi bunătate, a trimis pe Fiul Său care S-a pogorât din ceruri şi S-a făcut om ca să mă urce pe mine şi pe toţi oamenii de la pământ la cer şi să ne facă fii ai lui Dumnezeu, şi dumnezei după har. S-a smerit ca să ne înalţe. A sărăcit, ca să ne îmbogăţească. S-a răstignit şi Şi-a vărsat pe cruce Sângele Său Sfânt ca să plătească datoria păcatelor noastre şi prin vărsarea Sfântului Său Sânge ne-a răscumpărat de sub blestemul Legii Vechi. Ne-a izbăvit de osânda veşnică, de legăturile iadului şi ale stricăciunii şi ne-a deschis raiul, prima şi măreaţa patrie.

6. Mulţumesc Preabunului Dumnezeu, Părintele ceresc pentru că m-a luminat şi mi-a sădit în inimă gândul să părăsesc lumea şi toate ale ei şi să-L urmez, devenind slugă şi ostaş al Lui; să defăimez lucrurile pământeşti şi trecătoare şi să le iubesc pe cele cereşti şi veşnice.

7. Mulţumesc lui Dumnezeu că în locul părinţilor, fraţilor, rudelor şi prietenilor trupeşti, pe care i-am lăsat şi ascultând glasul Lui L-am urmat pe El, mi-a dat sute şi mii de părinţi, fraţi şi fii duhovniceşti, şi în locul bunurilor materiale, pe care le-am nesocotit, mi-a dat mii de bucurii duhovniceşti, dar nici de bunurile materiale şi trupeşti necesare nu m-a lipsit.

Am plecat din locurile natale ca să-L urmez pe Hristos, fără toiag, fără traistă, fără nici un bănuţ, doar cu o mică Evanghelie şi cu ajutorul lui Dumnezeu şi al fraţilor şi fiilor mei duhovniceşti, am construit şapte biserici, trei cimitire, o şcoală şi o mănăstire. Am dat, din ceea ce mi-a trimis Dumnezeu, ajutoare către biserici, mănăstiri, şcoli, gimnazii, monahi săraci, monahii, văduve, orfani, bolnavi şi către diferite spitale. Am ajutat mulţi copii sărmani şi orfani care au studiat în şcoli, seminare, facultăţi. Fără bani, fără vreun salariu, am colindat timp de 45 de ani nenumărate oraşe, comune, sate, insule, eparhii din Grecia şi chiar din Egipt, Palestina, Arabia, Tracia şi din Răsărit, propovăduind şi spovedind.

Atotputernicul Dumnezeu, în a Cărui putere se află toate cele văzute şi nevăzute, toată suflarea şi toată zidirea însufleţită şi neînsufleţită, materială şi nematerială, Cel Care pe toate le îngrijeşte, hrăneşte şi păstrează şi nimic „nu lasă neîngrijit şi necercetat“, Cel Ce hrăneşte păsările cerului care „nici nu seceră,

[1] (Testament scris pe 26 septembrie 1961, la praznicul trecerii în cealaltă viaţă a Apostolului şi Evanghelistului Ioan Teologul).

nici nu adună în jitnițe“ (Matei 6, 26), Cel Ce i-a trimis pe Sfinții Apostoli în cele patru colțuri ale pământului să propovăduiască Evanghelia la toată făptura şi le-a poruncit să nu aibă nici toiag, nici traistă, nici arginți (Matei 10, 9-11) şi nu i-a părăsit, Acesta nu m-a părăsit nici pe mine cel păcătos şi nevrednic în cer şi pe pământ şi în viața aceasta trecătoare nu m-a lăsat fără ajutor.

Spun acestea nu ca să mă mândresc, nici să primesc laudă de la oameni, căci dacă aş face aşa, aş fi fără minte. Dacă m-aş mândri, nu aş spune adevărul, întrucât toate câte le-am dobândit, Dumnezeu mi le-a dat. Eu de la mine nu am avut şi nu am nimic: „Gol am ieşit din pântecele mamei mele şi gol voi pleca“. Tot ce am avut, tot ce am dobândit şi am cheltuit, toate străine au fost, toate daruri ale lui Dumnezeu. Nimic nu este al meu. Dacă am făcut vreun lucru bun, nu a fost al meu, ci al harului lui Dumnezeu. Şi dacă m-am ostenit cu vreo lucrare, şi aceasta a fost harul lui Hristos. Al meu e doar păcatul.

Dar de ce am spus toate acestea? Pentru voi, fiii mei, le-am scris, spre povățuirea voastră. Când faceți vreun lucru bun ori virtute, când sporiți în post, rugăciune, priveghere, milostenie, să fiți atenți să nu vă mândriți ca fariseii şi să ziceți că ați făcut aceasta singuri, cu puterea şi cu voia voastră, ci să spuneți: „Nu noi, ci harul lui Dumnezeu”. Acela le-a făcut, căci „şi voia şi lucrarea“ şi puterea şi înțelepciunea şi toate virtuțile sunt daruri ale harului lui Dumnezeu şi fără ajutorul Lui nu putem face nimic bun. *Fără Mine* - a zis Domnul - *nu puteți face nimic* (Ioan 15, 5).

Luați aminte, fiii mei, la mândria cea urâtă de Dumnezeu. Câți s-au mândrit precum fariseul, câți s-au încrezut în ei, precum Apostolul Petru (care a zis că nu se va lepăda de Hristos) sau precum David (care a crezut că va fi neclintit în veci) sau ca înțeleptul Solomon (care s-a mândrit cu înțelepciunea lui), toți au căzut. Şi unii dintre aceştia s-au ridicat din păcat şi mândrie prin căință, precum David, Petru, Solomon, alții însă nu s-au ridicat, nu s-au căit şi au rămas nepocăiți, fiind cadavre vrednice de plâns, şi au devenit sclavi ai iadului.

Să ne rugăm lui Dumnezeu, fiii mei, ca El să nu ne părăsească, ci să ne păzească şi să ne ocrotească până la sfârşit, ca să nu ne cuprindă mândria. *Cel căruia i se pare că stă neclintit să ia seama să nu cadă* (I Corinteni 10, 12). Dar şi mie, fiii mei, care vă scriu aceste povețe părinteşti, mi-e teamă. Rugați-vă ca Domnul să nu mă părăsească până la sfârşit. „Să nu lauzi nimic până nu-i vezi sfârşitul“. Nu sunt eu, viermele murdar al pământului, mai presus decât sfinții, decât Apostolul Petru şi Proorocul David, nici mai înțelept decât Solomon, încât să nu mă tem. Atenție, atenție şi iar atenție! Atenție neîntreruptă! *Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită* (I Petru 5, 8). Cel ce zideşte fără Domnul casă pentru virtuți şi suflet, zadarnic se osteneşte.

Eu, fiii mei, tare mă tem, căci nu am ajuns la desăvârşirea iubirii, care e temelia tuturor şi care îndepărtează frica; şi voi, fiii mei, să aveți teamă, pentru că toți avem nevoie de multă luare-aminte şi răbdare. Mie doar atunci nu-mi va mai fi teamă, când voi intra în rai, când mi se vor închide porțile şi voi rămâne înăuntru, doar atunci voi putea spune: „Nu îmi mai este frică nici de păcat, nici de diavol“.

Eu, iubiții mei fii, am îmbătrânit şi peste puțin timp voi pleca gol din viața aceasta trecătoare şi voi merge în cea veşnică, şi de aceea Îl rog pe Iubitorul de oameni, Dumnezeu, să-mi ierte păcatele mele cele mari şi nenumărate, să-i ierte de asemenea, pe toți câți au greşit față de mine, şi pe cei față de care eu am greşit şi i-am înfuriat să-i lumineze ca să mă ierte, şi să mă primească pe mine, nevrednicul, la ospățul Său ceresc şi să mă facă moştenitor al veşnicei Sale Împărății Cereşti.

Dându-mi seama de datoria pe care o am către voi, fiii mei duhovniceşti pe care mi i-a dat Dumnezeu, las acest testament duhovnicesc al meu care cuprinde avere şi bunuri adevărate, statornice şi veşnice.

După cum v-am spus, bogăția şi averea duhovnicească nu sunt ale noastre, sunt străine, sunt ale lui Dumnezeu, Care le dă doar acelora ce sunt vrednici şi doresc să le dobândească şi le cer: *Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate acestea se vor adăuga vouă* (Matei 6, 33). Eu însă nu vă voi da averea duhovnicească, ci vă voi lăsa sfat şi povață despre cum să dobândiți această avere măreață, bogăția cerească, Împărăția Cerurilor.

Ascultați, deci, fiii mei dragi şi iubiți (pe care v-am iubit atât de mult, încât de multe ori L-am rugat pe Dumnezeu să mă învrednicească, precum El S-a jertfit pentru iubirea noastră, să-mi jertfesc şi eu viața pentru iubirea voastră) ascultați glasul, porunca şi povața părintelui vostru duhovnic. Pentru a dobândi această bogăție cerească şi a deveni moştenitori ai Împărăției Cerurilor pregătită pentru voi de la facerea lumii, există multe căi şi mijloace, dar eu vă voi arăta o cale care este foarte uşoară şi sigură. Aceasta este chiar iubirea. Străduiți-vă din toate puterile şi cu orice jertfă să dobândiți iubirea. Iubiți-L pe Dumnezeu din toată inima şi din tot sufletul vostru şi din toată puterea voastră şi cugetul vostru, iar pe aproapele

vostru, adică pe orice om, ca pe voi înşivă (Luca 10, 27). Dacă Îl veţi iubi cu adevărat pe Dumnezeu şi pe aproapele vostru ca pe voi înşivă, nimic nu vă va putea despărţi de iubirea lui Dumnezeu, *nici necazul, nici strâmtorarea, nici prigoana, nici foametea, nici lipsa de îmbrăcăminte, nici primejdia, nici sabia... nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi...* (Romani 8, 35-39).

Dacă veţi dobândi o astfel de iubire sinceră, adevărată, curată, cuviincioasă, neprihănită şi desăvârşită, vă vestesc (şi fiţi siguri că veţi dobândi) Împărăţia lui Dumnezeu. Atunci Împărăţia lui Dumnezeu va fi înlăuntrul vostru. Dacă veţi dobândi iubirea, Îl veţi dobândi pe Dumnezeu Care este Iubirea însăşi. Atunci veţi fi nedespărţiţi de Dumnezeu şi Dumnezeu va fi cu voi, căci *Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne întru el* (I Ioan 4, 16).

Atunci când Îl vom iubi pe Acesta din tot sufletul şi din toată inima, când Îl vom iubi *nu numai din gură, ci cu fapta şi cu adevărul* (I Ioan 3, 18), când vom păzi toate poruncile Lui, atunci, precum zice Domnul, vom fi iubiţi... *Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte, acela este care Mă iubeşte; iar cel ce mă iubeşte pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui* şi iarăşi spune: *Dacă Mă iubeşte cineva va păzi cuvântul Meu şi Tatăl Meu Îl va iubi şi vom veni la el şi vom face locaş la el* (Ioan 14, 21; 23). Şi dacă nu ne vom mândri ca fariseii, ci vom spune cu zdrobire a inimii, smerenie şi pocăinţă că „suntem slugi nevrednice“, păcătoşi mai mult decât toţi păcătoşii şi că dacă am fi făcut vreun bine nu a fost al nostru, nu noi l-am făcut, ci harul lui Dumnezeu, şi dacă vom dobândi smerita cugetare, atunci cu adevărat vom deveni fii ai lui Dumnezeu, dumnezei după har şi moştenitori ai împărăţiei lui Dumnezeu. Atunci să fiţi siguri că toate cele ale lui Dumnezeu vor fi şi ale voastre, locuinţe, slavă, cinste, strălucire, frumuseţe, bogăţie, măreţie, fericire şi orice altă bunătate.

Învăţaţi adevărul de la Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, Mângâietorul şi Izbăvitorul nostru. În rugăciunea pe care a făcut-o de faţă cu cei doisprezece ucenici ai Săi, la Cina cea de Taină, a spus către Părintele ceresc: *Dar nu numai pentru aceştia* (ucenicii Săi) *Mă rog, ci şi pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor, ca toţi să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine, şi Eu întru Tine, aşa şi aceştia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu m-ai trimis. Şi slava pe care Tu Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem: Eu întru ei şi Tu întru Mine, ca ei să fie desăvârşiţi întru unime şi să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi că i-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine. Părinte, voiesc ca, unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o pentru că Tu M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii* (Ioan 17, 20-25).

Aflaţi adevărul şi de la cei doi Sfinţi Apostoli, Evanghelistul Ioan Teologul şi dumnezeiescul propovăduitor Pavel, care a fost răpit până la al treilea cer şi a văzut şi auzit cuvinte de nespus, „pe care nu se cuvine omului să le grăiască“ (II Corinteni 12, 4) şi „cele ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a grăit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El“ (I Corinteni 2, 9).

Sfinţii Apostoli sunt glasuri ale lui Hristos, sunt mădulare ale Sfântului Duh. Tot ce au spus, grăit, propovăduit şi scris, le-a fost insuflat de Sfântul Duh, care i-a iluminat, i-a inspirat şi i-a călăuzit. Şi Sfântul Evanghelist Ioan Teologul spune: *Iubiţilor, acum suntem fii ai lui Dumnezeu şi ce vom fi nu s-a arătat până acum. Ştim că dacă El se va arăta, noi vom fi asemenea Lui, fiindcă Îl vom vedea cum este* (I Ioan 3, 2). Iar dumnezeiescul Apostol Pavel zice: *Cât pentru noi, cetatea noastră este în ceruri, de unde şi aşteptăm Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos, Care va schimba la înfăţişare trupul smereniei noastre ca să fie asemenea trupului slavei Sale* (Filipeni 3, 20-21).

O, adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi cât de nepătrunse căile Lui! Căci cine a cunoscut gândul lui Dumnezeu sau cine a fost sfetnicul Lui? (Romani 11, 33-34). Aşa să strigăm împreună cu dumnezeiescul Apostol Pavel şi să spunem împreună cu Proorocul David: *Doamne, Dumnezeul nostru, cât de minunat este numele Tău în tot pământul! Ce este omul că-Ţi aminteşti de el? Sau Fiul omului, că-l cercetezi pe el?* (Psalmi 8, 1; 4). *Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înţelepciune le-ai făcut* (Psalmi 103, 25).

Iar eu, păcătosul, mă minunez şi admir marea iubire de oameni a lui Dumnezeu şi copleşit de acestea plâng şi grăiesc îndurerat: „O, Dumnezeule, iubitorule de oameni, Părinte Ceresc, ce ai văzut la noi, viermi ai pământului, oameni păcătoşi, nevrednici, neascultători, călcători şi nesocotitori ai poruncilor Tale? Noi în fiecare zi şi în fiecare ceas Te mâniem cu lucrările noastre netrebnice (şi mai mult decât toţi eu, cel mai păcătos), cu cugetările noastre viclene, trufaşe, hulitoare, mizerabile şi necurate. Te mâniem încă şi cu lucrările şi cuvintele necuviincioase, cu judecăţile şi vorbele fără rost, cu minciunile şi înfumurările, cu nedreptăţile şi părtinirile şi cu necredinţa noastră, cu lipsa de evlavie, cu prefăcătoria, cu

lașitatea, cu dorința de slavă omenească, precum și cu lipsa dragostei creștine. Și Te mâniem și cu necercetarea și nepăsarea noastră în cele bune și duhovnicești, în cele nestricăcioase și cerești și cu dorirea noastră spre cele trupești, pământești, stricăcioase, spre plăcerile trupești și întinate și spre alte păcate vătămătoare pentru suflet.

De ce ne iubești atât de mult și voiești să ne faci fii ai Tăi și dumnezei după har, Dumnezeul meu? De ce ai pregătit pentru noi atâta cinste, atâta slavă și fericire, atâta bogăție, atâta avere, asemenea Împărăție Cerească și moștenire? O, Dumnezeul meu! Cât de îndatoritori suntem pentru asemenea daruri! Și cât de nevrednici, nerecunoscători, nesimțitori, neînțelepți și fără minte suntem noi, oamenii, care cinstim și răsplătim atât de puțin marea Sa bunătate și iubire de oameni! Cu dreptate, Dumnezeule Mângâietor, Părinte Ceresc, glăsuiești prin vocea proorocului Tău Isaia: «*Ascultă, cerule, și ia aminte, pământule, că Domnul grăiește: Hrănit-am feciori și i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul își cunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaște: poporul Meu nu Mă pricepe*»“ (Isaia 1, 2-3).

Fiți atenți, fiii mei iubiți, fiți cu băgare de seamă, să nu vă asemănați cu astfel de oameni nerecunoscători. Dar chiar dacă, oameni slabi fiind, amăgiți de diavolul cel viclean și laș, veți cădea în păcat de moarte și-L veți întrista pe Preabunul Dumnezeu, Părintele Ceresc, să nu deznădăjduiți și să nu înaintați în nepăsare, ci pocăiți-vă de îndată. Să nu vă fie rușine și să vă spovediți sinceri și Preabunul Părinte, ca un Preaîndurător și Preamilostiv, vă va ierta. Vă va primi cu brațele deschise, ca pe fiul risipitor, pe vameș, pe femeia păcătoasă și ca pe mulți alții care au păcătuit și apoi s-au pocăit. Căci Hristos a venit în lume ca să-i mântuiască nu pe cei drepți, ci pe cei păcătoși, nu a venit să-i tămăduiască pe cei sănătoși, ci pe cei bolnavi „care au trebuință de doctor“. Atunci când păcătuim, Dumnezeu Se întristează, pentru că nu vrea să păcătuim, dar când ne pocăim, nu numai că-I trece întristarea, ci Se și bucură pentru un păcătos ce se pocăiește, mai mult decât pentru nouăzeci și nouă de drepți. Chiar și îngerii se bucură în ceruri pentru un păcătos ce se pocăiește: *Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut* (Matei 18, 11, Luca 19, 10).

Când Îl veți iubi pe Dumnezeu cu adevărat, sincer, real, din tot sufletul și inima voastră, iubirea nu vă va mai lăsa să păcătuiți, fiii mei dragi. Iubirea desăvârșită, după Sfântul Evanghelist Ioan, „izgonește frica“, iar după dumnezeiescul Pavel „iubirea nu va trece niciodată“. Dar întrucât omul, cum spune proorocul Ieremia, chiar un ceas dacă ar trăi, nu e posibil să nu fie atins de păcat (fără păcat este numai Dumnezeu, însă omul păcătuiește cu cuvântul și cu lucrul, de voie și fără de voie, din știință și din neștiință, cu mintea și cu cugetul), tocmai de aceea Domnul nostru ne-a dat nouă, oamenilor, Taina spovedaniei, prin care ne curățim de orice păcat. Omul iubitor de Dumnezeu, când păcătuiește, cugetă îndată la păcatul lui, îi pare rău că L-a întristat pe Dumnezeu, se căiește, plânge amarnic, ca Petru, și primește grabnic iertarea.

Apostolul Petru, deoarece L-a iubit mult pe Hristos, îndată după ce s-a lepădat de El s-a căit, a plâns amarnic, iar Domnul nostru Iisus Hristos nu numai că l-a primit și l-a iertat, dar l-a așezat și primul între apostoli. Iuda, pentru că nu L-a iubit pe Hristos, ci a iubit mai mult banii și pe diavol, imediat după ce a păcătuit, și-a pus capăt zilelor, și-a predat sufletul și trupul diavolului, pe care l-a iubit, și de aceea a fost osândit la iadul veșnic.

Voi, fiii mei iubiți, din nou vă repet, iubiți-L pe Dumnezeu ca să deveniți fii ai Săi și dumnezei după har, așa cum Dumnezeu voiește și Sfinții Apostoli ne povățuiesc și precum spun și cei doi mari și dumnezeiești Sfinți Părinți ai Sfintei noastre Biserici, Sfântul Maxim Mărturisitorul și Fericitul Augustin. „Nu nesocoti porunca iubirii, prin care devii fiu al lui Dumnezeu; căci dacă o nesocotești, te vei face fiu al gheenei“, zice dumnezeiescul Maxim. Iar Fericitul Augustin spune: „Dragostea îl preface pe cel ce iubește în obiectul iubirii lui: cei ce-L iubesc pe Dumnezeu, dumnezei vor fi, cei ce-l iubesc pe diavol, diavoli se vor face, iar cei ce iubesc trupul, trupuri vor fi“.

Apostolul Petru L-a iubit pe Hristos. Când Hristos S-a arătat după Înviere ucenicilor Săi, de trei ori l-a întrebat pe Petru: „Petre, Mă iubești?“. Petru a răspuns: „Doamne, Tu știi toate, Tu știi că Te iubesc“. Întrucât L-a iubit cu adevărat pe Hristos, a devenit dumnezeu după har. Însă Iuda, pentru că l-a iubit pe diavol, s-a făcut asemănător acestuia. „Și între voi unul este diavol“, a grăit Domnul către ucenicii Săi, vorbind despre trădătorul Iuda.

Sfântul Apostol Petru, Sfinții Apostoli, prooroci, mucenici, cuvioși, drepți și ceilalți sfinți, pentru că L-au iubit pe Dumnezeu, au devenit fii ai lui Dumnezeu, dumnezei după har, și moștenitori ai Împărăției veșnice. Iar Iuda și toți cei lipsiți de evlavie și păcătoșii nepocăiți, întrucât nu L-au iubit pe Dumnezeu, au

devenit diavoli şi moştenitori ai iadului veşnic. Voi, fiii mei dragi, iubiţi-L pe Dumnezeu, ca să găsiţi bucuria veşnică. Să nu socotiţi nimic mai presus de iubirea lui Dumnezeu, ca atunci când va veni în slavă să găsiţi odihna împreună cu toţi sfinţii, pentru ale căror rugăciuni şi cereri, precum şi prin mijlocirile Prea Sfintei Maici a Domnului nostru Iisus Hristos să vă învredniciţi a intra în Împărăţia Cerurilor.

Acesta, fiii mei, este ultimul meu testament. Aceasta este averea şi moştenirea pe care v-o las, şi mai mare decât aceasta nu este nici una.

Plec din viaţa aceasta trecătoare, fiii mei dragi şi iubiţi, mulţumit că v-am arătat mijlocul şi calea prin care să deveniţi fii ai lui Dumnezeu după har, moştenitori ai Împărăţiei Cerurilor, bogaţi, fericiţi, slăviţi, nu lumeşte (căci toate cele omeneşti, care nu mai rămân după moarte, sunt zadarnice), ci dumnezeieşte. Aş fi plecat şi mai mulţumit dacă Dumnezeu m-ar fi învrednicit şi pe mine să-mi jertfesc viaţa pentru iubirea lui Hristos şi a fiilor mei duhovniceşti, precum şi Acela Şi-a jertfit-o pe a Sa pentru iubirea noastră, a oamenilor. Dar iarăşi nădăjduiesc că „Cel ce cercetează inima şi rărunchii şi pe toate cele ascunse le dă în vileag“, nu mă va pedepsi pentru această nevrednicie a mea.

Vă mulţumesc şi vouă, fiii mei duhovniceşti, pentru dragostea, respectul şi cinstea pe care le-aţi avut faţă de mine, cel mai mic, părintele vostru duhovnic, pentru îngrijirile pe care mi le-aţi oferit în timpul călătoriilor mele, pentru ajutoarele pe care le-aţi dăruit bisericilor, şcolilor şi mănăstirilor pe care le-am construit şi pentru banii daţi fraţilor sărmani ai Domnului, văduvelor, orfanilor, întemniţaţilor şi bolnavilor aflaţi în diferite spitale.

Îmi cer iertare de la voi, fiii mei duhovniceşti şi de la toţi creştinii şi toţi oamenii, deoarece ca părinte duhovnic nu m-am îngrijit de voi precum trebuia. Nu v-am oferit hrana duhovnicească necesară; nu m-am ostenit, nu am privegheat, nu am asudat, nu v-am cercetat, aşa cum trebuia să fac din dragoste pentru voi. Nu mi-am vărsat sângele pentru mântuirea voastră. De asemenea, cer iertare de la Dumnezeu şi de la voi întrucât, ca om păcătos ce sunt, m-am făcut vinovat cu cuvântul şi cu lucrul, cu voie şi fără de voie, cu mintea şi cu cugetul. Vă iert şi eu pe toţi cei care mi-aţi greşit cu voie şi fără de voie, cu ştiinţă şi din neştiinţă, cu cuvântul şi cu fapta, care nu aţi făcut ascultare, m-aţi supărat, hulit, nedreptăţit, m-aţi privit cu trufie sau aţi cugetat rău împotriva mea.

Şi vă rog fierbinte pe voi, fiii mei duhovniceşti, când veţi auzi ori veţi afla că am plecat din viaţa aceasta trecătoare şi m-am mutat din moarte la viaţa cea fără de sfârşit, oriunde veţi fi, să vă rugaţi pentru mine către Iubitorul de suflete, Dumnezeu, să ierte multele mele păcate şi greşeli şi, în nemăsurata Sa milostivire şi după mulţimea îndurărilor Lui, să treacă peste acestea şi să mă învrednicească să intru în Împărăţia Sa cea Cerească, în strălucirile sfinţilor, în locaşurile iubite ale raiului, unde e locuinţa tuturor celor drept - credincioşi.

Nădăjduiesc, iubiţii mei fii, în primul rând în marea milă a lui Hristos Dumnezeu şi în al doilea rând în mijlocirea Preacuratei Maicii Sale şi a tuturor sfinţilor şi în al treilea rând în rugăciunile voastre. Dumnezeu mi-a dat atât de mulţi fii duhovniceşti, nu numai în Grecia, ci şi în Europa, Africa, America, Australia, încât dacă voi toţi, fiii mei, veţi face o rugăciune fierbinte către Părintele Ceresc, ea va fi ascultată de Domnul Savaot şi mă va învrednici să intru în rai, precum a făcut cu tâlharul, şi îmi va spune: „Pentru mijlocirile Maicii Preacurate şi ale tuturor sfinţilor şi pentru rugăciunile fiilor şi fraţilor tăi duhovniceşti care au rămas în lume şi a acelora ce se găsesc în pământul celor vii, vino în bucuria Domnului tău”.

Iar atunci şi eu, dacă voi găsi îngăduinţă în faţa lui Dumnezeu, Îl voi ruga ca acolo unde sunt eu să veniţi şi voi, fiii mei duhovniceşti, ca să fim veşnic împreună în rai. Şi când veţi veni, voi zice către Domnul: „Iată-mă pe mine, Doamne, şi pe fiii pe care mi i-ai dat!” Apoi voi spune grabnic rugăciunea de mulţumire:

„Mulţumim Ţie, Hristoase, Dumnezeul nostru, atât eu cât şi fiii mei duhovniceşti, că ne-ai izbăvit pe noi toţi de pe marea înviforată a vieţii trecătoare şi din valea plângerii şi ne-ai aşezat pe noi în limanul acesta limpede şi liniştit al raiului şi al vieţii veşnice. Mulţumim Ţie că ne-ai făcut pe noi moştenitori ai Împărăţiei Tale şi ai bunătăţilor Tale veşnice, locuitori ai Ierusalimului Ceresc, împreună cu Sfinţii Prooroci, cu apostolii, cu mucenicii, cu mărturisitorii şi cuvioşii. Te slăvim şi Îţi mulţumim că ne-ai făcut părtaşi bunătăţii Tale celei nespuse, ne-ai dăruit bucuria şi fericirea negrăită şi ne-ai învrednicit slavei, cinstei şi măririi netrecătoare şi nesfârşite, în neţărmurita Ta milă şi în marea Ta iubire de oameni”.

Cel mai mic între ieromonahi şi părinte duhovnic,
Filothei

Trâmbițare trezvitoare şi mântuitoare

Starețul Sfintei Mănăstiri „Izvorul Tămăduirii“ din Paros, Filothei Zervakos.

Către

Toți egumenii, arhimandriții, propovăduitorii, ieromonahii, monahii din mănăstirile ortodoxe palestiniene, Muntele Sinai, Athos şi către toți preoții şi dascălii Greciei şi ai celorlalte națiuni şi Biserici ortodoxe.

Bucurați-vă şi săvârşiți cele bune!

Iubiți frați şi părinți,

Orice împărat, când vrea să pornească război împotriva altui împărat, strânge armată formată din generali, ofițeri, subofițeri, ostaşi, infanterişti, călăreți, marinari, piloți şi alții.

În felul acesta şi Împăratul Ceresc şi Stăpânul tuturor, Domnul nostru Iisus Hristos, Conducătorul şi Întemeietorul Sfintei noastre Biserici, venind pe pământ, a pornit război împotriva vrăjmaşului neamului omenesc, stăpânul întunericului şi al puterilor acestuia.

În acest război, Domnul nostru Iisus Hristos i-a înrolat mai întâi pe Sfinții Apostoli, apoi pe Sfinții Mucenici şi apoi pe Cuvioşii din cinul îngeresc al monahilor, care se numeşte *îngeresc* pentru că monahii sunt datori să viețuiască pe pământ precum îngerii în cer, după cum spune Vasile cel Mare.

Aceste trei legiuni, a Sfinților Apostoli, a Sfinților Mucenici şi a monahilor, în timpul primilor ani creştini şi mai ales în primele cinci secole, au luptat bine, cu vitejie şi curaj, şi au avut izbânzi glorioase. L-au învins pe vrăjmaşul nevăzut, stăpânul întunericului şi i-au distrus toate capcanele şi uneltirile. Aceşti învingători, urcând spre ceruri, au primit cununi cereşti şi netrecătoare de la marele Luptător, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Împăratul slavei, fiind primele mădulare ale Bisericii creştine triumfătoare.

Dar cu trecerea timpului, legiunile Bisericii au început puțin câte puțin să se moleşească şi să slăbească, după cum foarte simplu şi adevărat spune un autor al cântărilor din Biserica noastră, Sfântul Andrei Criteanul (autorul Canonului cel Mare şi al multor cântări şi cuvântări bisericeşti), într-un tropar din cântarea a noua a Canonului Mare, în care se spune: „Legea s-a făcut neputincioasă, Evanghelia nu lucrează şi toată Scriptura întru tine nu este băgată în seamă; proorocii au slăbit şi tot cuvântul Celui Drept“.

În generația actuală, „vicleană, prefăcută, nerecunoscătoare şi păcătoasă“, în care „toți s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut, nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul“ (Psalmul 13, 3), „şi nu este în vremea aceasta cârmuire şi prooroc şi egumen“, toate forțele cârmuitoare au slăbit cu desăvârşire, pe când puterile vrăjmaşului au crescut uimitor şi ghearele acestuia s-au înmulțit şi, ca fiarele sălbatice, s-au năpustit cu toate, amenințând să nimicească Sfânta Biserică, să-i ia prizonieri pe puținii ostaşi înrolați în armata lui Hristos, să-i ucidă pe străjuitorii sfintei noastre credințe, să smulgă şi să murdărească Sfintele vase ale Bisericii şi să facă să dispară temeliile dreptei credințe, distrugând astfel credința ortodoxă, curată şi desăvârşită, în Hristos.

Credința noastră este în primejdie
Dar de ce?

Pentru că aceia care au fost înrolați de Stăpânul Împărăției Cerurilor să lupte, s-au moleşit. Şi nu numai că au slăbit, ci s-au adâncit în somnul greu al trândăviei şi al nepăsării. Dorm şi s-au făcut nevăzuți, iar vrăjmaşii se văd peste tot, veghează neîncetat, lucrează, pătrund în oraşe, comune, sate, „împresoară pământ şi mare“, se zbat, cheltuiesc bani nenumărați ca să ia ostateci şi să adune prozeliți,

partizani, ucenici, pentru a ucide sufletele creştinilor ortodocşi şi a dezrădăcina credinţa noastră ortodoxă, fără de care este cu neputinţă să ne mântuim.

Dar vrăjmaşii şi potrivnicii noştri nu au puterea nici să dezrădăcineze credinţa ortodoxă şi nici să distrugă Sfânta Biserică a lui Hristos. N-au decât să se lupte ca turbaţii! Să scornească şi să născocească uneltiri şi vicleşuguri. Să lupte şi să se căznească. Să cheltuiască miliarde de lire şi dolari. Se vor strădui în zadar şi fără folos.

Credinţa ortodoxă este puternică şi nu se va clinti. Este stâncă nemişcată. Este piatra din capul unghiului despre care Domnul nostru a spus în Evanghelie: „Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea îl va strivi“ (Matei 21, 44). Este piatra neclintită pe care Hristos a întemeiat Biserica Sa „una Sfântă şi desăvârşită“ şi care va rămâne nemişcată în veci, după cum iarăşi spune Domnul nostru în Evanghelie: „şi porţile iadului nu o vor birui“ (Matei 16, 18).

Toţi cei care au luptat împotriva Sfintei noastre Biserici de la întemeierea ei încoace, au fost nimiciţi, şi pe cei care în ziua de azi şi pe viitor vor lupta împotriva ei, Dumnezeu îi va distruge ca pe nişte vase de lut. Trebuie să credem cu toţii că credinţa noastră ortodoxă va triumfa în lumea întreagă şi că Stăpânul, Întemeietorul şi Ziditorul acesteia, Învingătorul morţii şi al păcatului, Cel ce a coborât la iad, ca Dumnezeu, şi pe cei legaţi din veacuri i-a eliberat de legăturile morţii, „Cel tare şi puternic în războaie“, care i-a zdrobit pe vrăjmaşi cu braţul Său cel înalt, îl va învinge şi de unul singur, fără nici un ajutor, pe stăpânul întunericului, şi va distruge până la sfârşit puterile lui. Dar totdeauna trebuie să credem că şi noi, cei ce facem parte din armata lui Iisus Hristos, am fost înrolaţi cu scopul de a lupta, de a ne război vitejeşte, de a-l învinge pe vrăjmaş, având desigur ajutor şi aliat pe Însuşi Hristos, Cel ce ne-a dat nouă puterea să călcăm „peste şerpi şi scorpioni şi peste toată puterea potrivnicului“, noi, care suntem avangarda legiunii alese... noi? Vai şi amar! Unii dintre noi s-au temut şi au dat înapoi. Pe alţii i-a cuprins somnul şi au adormit, şi alţii s-au predat fără luptă în mâinile vrăjmaşului.

Şi cei din legiunea monahilor cea desăvârşită, neînfricată şi vitează, din care odinioară au făcut parte acei generali şi viteji ostaşi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Atanasie cel Mare, Ioan Gură de Aur, Fotie, Marcu Eugenicu, Pavel, Pahomie, Antonie, Macarie, Sava, Eftimie, Ioan Damaschin, Teodor Studitul, Atanasie Atonitul şi alte mii de monahi temerari, puternici şi sfinţi, ostaşi aleşi ai lui Hristos, i-au învins pe vrăjmaşii nevăzuţi cei făcători de rele (diavolii) şi pe cei văzuţi (ereticii: arieni, pnevmatomahi, apolinarişti, nestorieni, iconoclaşti şi pe toţi potrivnicii şi vrăjmaşii Sfintei noastre Biserici) şi au fost făclii nemuritoare pentru Sfânta noastră Biserică. Această legiune şi-a pierdut acum puterea şi tăria şi a rămas cu prea puţini generali şi ostaşi, şi aceştia nu foarte puternici şi tari.

Căci iată, m-am învrednicit şi eu, iubiţi fraţi, cel mai mic şi „mai nevrednic din cer şi de pe pământ şi din viaţa aceasta trecătoare“, să intru în tagma aleasă şi îngerească a monahismului, cu harul Domnului, şi am devenit slujitor şi ostaş al lui Iisus Hristos şi Îi mulţumesc Prea Bunului Dumnezeu şi Părintelui Ceresc, dăruitorul tuturor bunătăţilor şi bucuriilor, pentru harul acesta de nepreţuit cu care m-a învrednicit. Mărturisesc că, din momentul în care mi-am încheiat stagiul militar obligatoriu şi m-am înrolat în armata Împăratului Ceresc cu scopul de a mă lupta ca un bun ostaş şi de a mă război cu vrăjmaşul nevăzut, stăpânul întunericului şi al puterilor lui, nu am încetat, întărit de harul lui Dumnezeu, să mă lupt şi să mă bat cu vrăjmaşii cei văzuţi şi nevăzuţi care ziua şi noaptea, în tot timpul şi în tot ceasul, fără odihnă şi fără întrerupere, ne războiesc pe noi. Am primit multe lovituri, multe răni, am trecut prin multe primejdii, multe suferinţe, multe supărări, dar din toate acestea m-a scăpat Domnul. Mărturisesc, de asemenea, că nu am luptat mereu cum ar fi trebuit, dar nici nu m-am predat în mâinile vrăjmaşilor. Şi Îl rog pe Dumnezeu ca până în clipa plecării să mă ajute să nu cad în mâinile lor şi ca îngerii cei luminaţi să-mi ia sufletul.

Pe cât mi-a fost cu putinţă am luptat, am spovedit, am învăţat, am scris, am predicat cuvântul lui Dumnezeu, mergând prin oraşe şi sate, şi i-am sprijinit pe fraţii creştini în credinţa întru Hristos şi în dragoste. Întrucât nu m-am luptat cum trebuia, nu îndrăznesc să spun ca dumnezeiescul Pavel: „lupta cea bună m-am luptat, drumul l-am isprăvit“, ci, nădăjduind în nemărginita îndurare şi nemăsurata milă a lui Dumnezeu, grăiesc precum David: „Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta“.

Peste puţină vreme voi pleca din viaţa aceasta trecătoare şi nedesăvârşită prin care am trecut. Voi pleca pe de o parte bucuros, nădăjduind că mila nemărginită a lui Dumnezeu mă va mântui şi pe mine păcătosul, precum a mântuit pe mulţi vameşi, desfrânaţi, hoţi şi păcătoşi care s-au pocăit, şi mă va aşeza în rând cu cei izbăviţi, iar pe de altă parte voi pleca cu tristeţe, plânsete, lacrimi, jale şi oftare, văzând că vrăjmaşii credinţei noastre, lucrători şi ostaşi ai stăpânului întunericului, se înmulţesc şi se luptă cu râvnă

şi cu grijă, neobosiţi şi mereu treji; lovesc, rănesc şi ucid mii de credincioşi ca să placă stăpânului diavolilor şi primesc ca răsplată iadul cel veşnic. Iar conducătorii, ofiţerii, ostaşii şi lucrătorii Împăratului Ceresc, cu mici - dar foarte mici excepţii, dorm şi nu vor să se obosească câtuşi de puţin ca să câştige Împărăţia Cerească şi veşnică. Astfel vor rămâne în afara cămării Mirelui Hristos precum fecioarele neînţelepte, şi pentru asta vor fi aruncaţi în flăcările focului celui nestins.

Regret şi de aceea plâng, sufăr şi oftez şi strig către voi, cei puţini rămaşi şi aleşi, arhimandriţi, propovăduitori, egumeni, preoţi, ieromonahi şi monahi, voi, cei ce alcătuiţi partea aleasă a clerului, legiunea străjuitoare a Sfintei noastre Biserici şi a credinţei noastre ortodoxe şi desăvârşite, voi, ofiţeri şi ostaşi viteji ai armatei de cinste a lui Hristos.

Iau goarna duhovnicească şi trâmbiţez cu toată puterea sufletului meu sunet de mântuire şi de trezire. Este trâmbiţarea marelui nostru General, propovăduitorul dumnezeiesc al neamurilor, Sfântul Apostol Pavel, învingătorul, cel ce a înfrânt forţa vrăjmaşului şi a nimicit armatele lui, luptând sub steagul Răstignitului Mântuitor şi Izbăvitor al sufletelor noastre. Ascultaţi cu luare-aminte sunetul goarnei: „E ceasul deşteptării noastre “.

E vremea să vă treziţi din somn. Sculaţi-vă, aruncaţi departe somnul nepăsării, ca să nu vă găsească vrăjmaşul dormind şi să vă omoare. Treziţi-vă, căci ne îndreptăm spre sfârşit, spre moarte, pentru că ziua celei de-a doua Veniri a Domnului se apropie. Treziţi-vă ca să luptaţi în puţinul timp care v-a mai rămas, căci „vine ceasul când nimeni nu va mai putea lucra“. Treziţi-vă, ascultaţi glasul gurii lui Hristos, pe dumnezeiescul propovăduitor Pavel; „Iată vreme potrivită, iată ziua mântuirii...“. Treziţi-vă, îndepărtaţi somnul nepăsării, îmbrăcaţi-vă cu armele luminii. Loviţi-i cu bărbăţie şi vitejie pe vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi care, stăruitori şi neobosiţi, ne înconjoară şi ne lovesc din toate părţile, din dreapta, din stânga, din faţă, de sus, de jos, zi şi noapte şi în fiecare clipă şi ceas.

Nu vă fie frică! Nu vă înspăimântaţi de mulţimea vrăjmaşilor noştri. Nu uitaţi că Sfinţii Apostoli erau numai doisprezece, mult mai puţini decât suntem noi şi aveau mai mulţi vrăjmaşi. Nu aveau nici un prieten. Toată lumea, tot pământul, toţi oamenii erau vrăjmaşii lor, dar L-au avut prieten, aliat şi ajutor pe Hristos. Aveau doar trei arme. Arma credinţei, arma iubirii şi arma smereniei. Cu ajutorul lui Hristos şi cu aceste trei arme i-au învins pe toţi vrăjmaşii, pe toată lumea; şi aceşti lăudaţi întru Hristos spuneau: „cu aceasta am învins lumea, cu credinţa noastră“ şi cu dragostea pentru Învăţătorul şi Stăpânul nostru Hristos. Nu noi am învins, ci harul lui Dumnezeu a învins şi ne-a ajutat, fără de care nu am fi putut face nimic.

Iubiţii mei fraţi,

Îndrăzniţi! Aveţi credinţă! Aveţi dragoste! Hristos trăieşte. Niciodată nu moare; *Iisus Hristos ieri şi azi şi în veci este acelaşi* (Evrei 13, 8). Cel care i-a ajutat pe Sfinţii Apostoli să învingă lumea ne va ajuta şi pe noi; e de-ajuns să ne trezim şi să ne îndepărtăm de somnul nepăsării. Acest strigăt al dumnezeiescului Apostol Pavel, pe care îl trâmbiţez şi îl amintesc acum, în clipa cea târzie a vieţii mele, nu îl trâmbiţez ca să vă treziţi numai voi, fraţii mei iubiţi, tovarăşi de drum, împreună-luptători şi războinici. Îl trâmbiţez şi pentru mine, căci şi eu am mare nevoie să lupt şi să mă războiesc, fiindcă vrăjmaşul nu încetează să ne războiască nici pe mine, bătrânul, nici pe voi şi nici pe nimeni altul, până la ieşirea sufletului omului din trup, precum este vădit, deoarece şi de Stăpânul cel desăvârşit al credinţei noastre, Mântuitorul, Izbăvitorul şi Scăparea sufletelor noastre, Domnul nostru Iisus Hristos a îndrăznit să se apropie şi să-L războiască după Botezul din Iordan, când Se afla în pustie (Matei 4, 1-12); dar şi la urmă, cu puţin înainte de moartea Sa pe Cruce, în seara Cinei celei de Taină: „vine stăpânitorul acestei lumi şi el nu are nimic în Mine“ a zis Domnul (Ioan 14, 30).

Aşadar, dacă şi de Dumnezeul cel atotputernic a îndrăznit, neruşinatul şi neobrăzatul, să se apropie, dacă vine până şi spre Acela Care l-a aruncat ca pe un fulger din ceruri în prăpastie, cu atât mai mult spre noi cei slabi, pe care ne războieşte cu şi mai multă sălbăticie la sfârşitul vieţii, când plecăm din trupul acesta stricăcios, dar şi atunci când suntem adormiţi. De aceea avem mare nevoie să ne trezim şi să apucăm cu multă dorire armele luminii, armele credinţei şi iubirii, şi cu ele să-l lovim pe vrăjmaş. Şi când acesta ne va vedea înarmaţi cu armele credinţei şi iubirii, cu armele smereniei şi Sfintei Cruci, se va înspăimânta şi va fugi tremurând şi „neputând suferi această putere“.

E necesar însă ca înainte de a începe războiul cu vrăjmaşii din afară, văzuţi şi nevăzuţi, să avem grijă să-i războim mai întâi pe vrăjmaşii dinlăuntrul nostru şi după ce îi vom birui pe de-a-ntregul, atunci

să îi lovim şi pe cei din afară. Pentru că dacă nu-i învingem pe vrăjmaşii lăuntrici şi avem de gând să-i lovim pe cei din afară, e cu neputință să învingem. Vrăjmaşii lăuntrici sunt patimile care se adună împotriva noastră, împotriva sufletului nostru, şi ne războiesc. Acestea sunt multe, dar cele mai grele dintre ele sunt egoismul, mândria, iubirea de plăceri trupeşti, iubirea de arginți şi nepăsarea din care se nasc multe altele, mari şi mici. Pe toate acestea, creştinul, ostaş al lui Hristos, după ce se trezeşte din somnul nepăsării, trebuie să le biruiască, trebuie să le supună; să supună trupul duhului şi atunci îi va învinge cu uşurință pe toți vrăjmaşii văzuți şi nevăzuți.

***

În anul 1924, harul Preaputernicului Dumnezeu, Părintele ceresc, m-a învrednicit să vizitez Palestina, Egiptul, Arabia şi Muntele Sinai. În afară de locurile pe unde a umblat Hristos, am vizitat şi sfintele mănăstiri, schituri, sihăstrii, peşteri, stânci şi găuri în pământ, locuințe ale miilor de ostaşi viteji ai oastei Domnului, îngeri pământeşti şi oameni cereşti care au luptat cu bărbăție şi i-au învins pe vrăjmaşii cei nevăzuți. Aceşti ostaşi viteji ai marelui Împărat Ceresc au primit de la Dumnezeu atâta putere şi tărie încât vrăjmaşii netrupeşti, simțindu-le prezența şi auzind numele lor, s-au înfricoşat şi au fugit. Aceşti ostaşi viteji, care locuiau în mănăstiri şi schituri, în pustietăți şi munți, în peşteri şi găuri ale pământului, au avut conducători şi generali pe marii şi slăviții Părinți Antonie, Pahomie, Pavel, Teodor, Eftimie, Sava, Teodosie, Atanasie şi alții care i-au instruit bine şi i-au arătat biruitori în lupta cu vrăjmaşii nevăzuți. Aceştia, îndată ce auzeau că Biserica şi credința sunt în primejdie, lăsau pustia şi se duceau să lupte împotriva potrivnicilor, pe care îi învingeau totdeauna.

Am cutreierat toate mănăstirile şi sihăstriile, m-am băgat prin peşteri şi prin găurile pământului, am cercetat pretutindeni ca să găsesc pe vreunul dintre aceia despre care dumnezeiescul Apostol Pavel spune că:„... au pribegit în piei de oaie şi în piei de capră, lipsiți, strâmtorați, rău primiți. Ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit în pustii, şi în munți, şi în peşteri, şi în crăpăturile pământului“ (Evrei 11, 37-39).

Însă nu am găsit nici unul şi amintindu-mi de acei bărbați viteji şi neînvinşi, amintindu-mi de răbdarea şi nădejdea, de bărbăția şi măreția sufletească, de credința şi dragostea fierbinte pe care o aveau față de Dumnezeu şi aproapele, amintindu-mi apoi şi de slăvitul Prooroc Ieremia care plângea pentru distrugerea Ierusalimului şi de Sfântul Efrem care se jeluia din pricina lipsei bărbaților sfinți, am stat la gura peşterii proorocului Ilie, acolo unde îngerul întrupat, mândria proorocilor, al doilea Înainte Mergător al venirii lui Hristos, înflăcăratul şi râvnitorul Ilie, L-a văzut pe Dumnezeu îmbrăcat în slavă, şi am început să plâng, să oftez şi să spun plin de amărăciune cuvintele triste ale Sfântului Efrem: „O, suflete al meu, cum am mai grăit şi am plâns, că iute au pierit părinții desăvârşiți şi nevoitorii sfinți! Unde sunt Părinții? Unde sunt Sfinții? Unde sunt iubitorii de rugăciune, smeriții, cuvioşii, isihaştii, cumpătații, evlavioşii, trezvitorii? Unde sunt cei plăcuți lui Dumnezeu, care stăteau în fața Acestuia prin rugăciune curată, stropind pământul cu lacrimi dulci? Unde sunt cei ce s-au lepădat de bunurile pământeşti? Unde sunt cei cu dragoste deplină către Dumnezeu, care nu au dobândit nimic din cele stricăcioase?

Unde sunt cei ce urăsc trupul, cei ce iubesc crucea şi Îl urmează pe Hristos pe calea cea strâmtă? Unde sunt cei ce veghează, cei ce se roagă neîncetat şi cercetează cu luare-aminte să nu cadă în prăpăstiile păcatului, în ținuturi pustii, neumblate, uscate şi întunecate şi se îngrijesc să meargă pe drumul drept al poruncilor lui Hristos, păşind şi lucrând cu teamă şi înaintând cu frică?“ Dumnezeu i-a iubit nespus de mult pe aceştia şi i-a aşezat în locurile înverzite, liniştite şi lipsite de primejdii ale vieții veşnice, în bucuria cea nesfârşită, ca să se veselească pe deplin în desfătarea raiului şi în cămările de nuntă ale Mirelui fără de moarte. Şi aceşti ostaşi viteji şi slujbaşi devotați s-au luptat cu multă râvnă pentru Dumnezeu, Mirele ceresc, pe care L-au iubit şi pentru care au lucrat cu credință, având candelele inimii lor aprinse şi pregătite. Acum în noi nu mai există nici virtutea şi nici nevoința lor. Nu se mai află acum în noi nici cumpătarea şi nici blândețea acelora, nici iubirea pentru Dumnezeu şi pentru frații noştri, ci suntem pururea sălbatici, neîmblânziți, neiubitori de oameni, neajutători de semeni.

În tot ceasul, limbile noastre sunt săgeți otrăvite îndreptate împotriva celorlalți. Căutăm mereu cinstea şi slava pământească, suntem căzuți în somnolență, potrivnici, vorbitori în deşert, leneşi în binecuvântări, doritori de desfrâu, delăsători în cumpătare, reci în dragoste şi fierbinți în mânie, îndepărtați de cele bune şi apropiați de cele rele. Cum să nu oftezi şi să nu plângi pentru starea noastră mizerabilă, demnă de milă şi lacrimi, pentru cumplita moleşeală, pentru nepăsarea şi mulțimea de rele? O, suflete al meu, în ce timpuri ne găsim! O, dragii mei, în ce mocirlă de rele am ajuns să dormim! Cânt din

buzele mele: „Suflete, suflete, scoală! Pentru ce dormi? Sfârşitul se apropie şi te vei tulbura. Ci te trezeşte deci, ca să Se milostivească de tine Hristos Dumnezeu Care pretutindenea este şi pe toate le împlineşte“. Cânt: „şi fericită este sluga pe care o va afla priveghind; dar nevrednică este, iarăşi, pe care o va afla lenevindu-se. Vezi dar, suflete al meu, cu somnul să nu te îngreuiezi, ca să nu te dai morţii şi afară de împărăţie să te încui...“.

Îl auzim pe Domnul care ne porunceşte: *Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu cădeţi în ispită*. Îl auzim pe dumnezeiescul Apostol Pavel care strigă: *Căci este chiar ceasul să vă treziţi din somn ... deşteaptă-te cel ce dormi şi te scoală din morţi şi te va lumina Hristos!* (Efeseni 5, 14). Auzim, de asemenea, şi vorbele preamăritului Apostol Petru ce ne spune cu durere şi dragoste părintească: *Fiţi treji, privegheaţi. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită* (I Petru 5, 8). Îi vedem în fiecare zi pe fraţii noştri răpiţi de moarte, înfăţişându-se să dea socoteală pentru faptele lor. Ştim că în curând şi noi vom fi răpiţi de moarte. Ştim, de asemenea, că ziua înfricoşătoare a celei de a doua Veniri a Domnului se apropie, soseşte. Trâmbiţa cerească ce va cutremura universul, va învia morţii şi-i va chema pe toţi să dea răspuns lui Hristos, se va auzi în curând, şi noi stăm scufundaţi în nesimţire. O, suflete al meu, în ce groapă de nepăsare şi nesimţire am ajuns!!!

Când în luna aprilie a anului 1924 mă găseam în Ierusalim şi noi, ortodocşii, prăznuiam în Duminica Floriilor intrarea triumfătoare a Domnului în Ierusalim, iar latinii prăznuiau Paştele, în chilia mea au intrat diaconul Bisericii din Ierusalim şi un ieromonah şi mi-au zis: „Vino cu noi, părinte Filothei, ca să vezi litania pe care latinii o săvârşesc astăzi aproape de Sfântul Mormânt“. Am stat într-un loc înalt şi potrivit de unde am urmărit. La câţiva paşi de cei ce săvârşeau litania, se aflau câţiva monahi şi preoţi. I-am întrebat pe clerici: „Din ce pricină sunt aici aceşti monahi?“. Mi-au răspuns: „Străjuiesc pentru ca latinii care fac litania să nu calce în locul acela, căci dacă vor călca, va fi considerat al lor şi de aici încolo nu vor mai permite alor noştri să poposească sau să treacă pe acolo“. „Şi dacă se întâmplă să calce acolo latinii?“. „Atunci, zice, ai noştri îi vor lovi“. „Ai noştri, am zis, sunt puţini, pe când latinii sunt mai mulţi şi îi vor cuceri pe ai noştri“. Mi-au arătat nişte ferestre ce se aflau peste drum de Sfântul Mormânt, de unde câţiva laici şi clerici urmăreau litania. Mi i-a arătat şi mi-a spus: „Aceia pe care-i vezi la ferestre sunt pregătiţi, înarmaţi cu bâte, ciomege şi când vor vedea că latinii se vor apropia şi-i vor împinge pe ai noştri, vor veni şi-i vor lovi, şi dacă nu vor reuşi să-i izgonească cu beţele, atunci au cuţite şi puşti cu care îi vor obliga să se îndepărteze“. Cuprins de nedumerire şi uimire am întrebat: „Vasăzică şi pentru pietre şi marmură se bat creştinii între ei şi ajung la crime?“. „Da - mi-au spus - deoarece numai în felul acesta putem păzi Locurile Sfinte“. „În felul acesta, le-am spus, nu veţi păzi locurile de închinăciune. Dacă vreţi să le păziţi, dragii mei, nu le veţi păzi cu cuţite şi puşti, le veţi păzi înfăptuind lucrări bune. Dacă lucrările voastre sunt luminoase, vor străluci pe măsură. Şi văzând aceste lucrări bune, oamenii şi aceşti necredincioşi întunecaţi vor crede, se vor întoarce la credinţa adevărată, se vor face ortodocşi, ne vor iubi, vor deveni din vrăjmaşi ai noştri, prieteni. Îl vor slăvi pe Tatăl nostru din ceruri, care nu ne-a poruncit nouă să păzim pietrele, locuinţele trupului, ci să păzim sufletul nostru care e mai valoros decât lumea întreagă; să păzim Legea şi poruncile Lui şi mai ales să-L iubim din tot sufletul şi din toată inima noastră; să-l iubim pe aproapele nostru ca pe noi înşine; chiar şi pe aceşti duşmani ai noştri. Dacă avem dragoste, Îl vom avea împreună cu noi pe Dumnezeu Care va păzi şi locuinţa sufletului şi pe cea a trupului nostru şi Sfintele noastre locuri de închinăciune. Dacă veţi acţiona cu vitejia voastră, dragii mei, cu beţe şi ciomege, cu arme şi cuţite, le veţi pierde şi, împreună cu locurile de închinăciune, veţi pierde şi sufletele voastre, veţi pierde şi Ierusalimul pământesc şi pe cel ceresc.

Dacă vreţi să mărturisim adevărul, care pentru mulţi e amar, acest adevăr spune că Sfintele Locuri de închinăciune din Palestina sunt în primejdie. Multe mănăstiri şi lăcaşuri sfinte au fost pustiite în întregime, iar altele sunt pe cale să fie pustiite. Cauza este lipsa virtuţilor şi a iubirii. *Păcatele nimicesc neamurile*. (Pilde 14, 34).

Dacă nu existau multe păcate în noi, ortodocşii, laici şi clerici, mari şi mici, bărbaţi şi femei, Constantinopolul şi Ierusalimul ar fi fost astăzi ale noastre şi lumea întreagă ar fi devenit creştină, dacă noi am fi avut dragoste. Şi iarăşi, dacă, auzind trâmbiţa deşteptării, ne vom trezi şi vom îndepărta păcatul din noi, atunci vom învinge. Atunci şi numai atunci şi Constantinopolul şi Ierusalimul vor deveni din nou oraşe ale noastre, atunci toţi oamenii vor deveni creştini, având un singur Păstor, pe Stăpânul şi Dătătorul credinţei noastre, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Vă rog, dragii mei, treziţi-vă, fie-vă milă de mine, păcătosul. Fie-vă milă de voi, de sufletele voastre, de fraţii voştri pe care îi chinuie şi îi loveşte vrăjmaşul. Ajutaţi-i, au nevoie de ajutor. Ajutaţi

Sfânta Biserică care e atacată de pretutindeni! Auziți glasul trâmbiței: „Căci este chiar ceasul să vă treziți din somn, iată vremea potrivită“, iată vremea pocăinței şi mântuirii. *Lepădați-vă de lucrările întunericului şi îmbrăcați-vă cu armele luminii*. Nu-i vedeți pe ostaşii şi pe lucrătorii diavolului (comunişti, atei, masoni, pnevmatomahi şi alți eretici, lipsiți de evlavie, credință şi virtute) cum veghează, cum se ostenesc şi se nevoiesc ca să placă stăpânului diavolilor? Şi noi ce facem? O, ce mare ruşine! Ce socoteală înfricoşătoare vom da în ziua Judecății! Să ne gândim bine la asta, cum acei lucrători şi slujbaşi ai diavolului se îngrijesc atât de mult ca să devină moştenitori ai iadului cel veşnic, iar noi, aleşii lui Dumnezeu, să nu vrem să devenim fii ai Părintelui Ceresc şi moştenitori ai împărăției Acestuia! Asta încurcă mintea omului logic şi îl face să nu poată vorbi sau, deschizându-şi gura, să nu poată rosti decât cuvintele marelui prooroc Isaia, care zice: *„Ascultă, cerule, şi ia aminte, pământule, că Domnul grăieşte: Hrănit-am feciori şi i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul îşi cunoaşte stăpânul şi asinul ieslea domnului său, dar Israel nu Mă cunoaşte; poporul Meu nu mă pricepe“. „Cu auzul veți auzi şi nu veți înțelege şi uitându-vă, vă veți uita, dar nu veți vedea. Că s-a învârtoşat inima poporului acestuia şi cu urechile sale greu a auzit şi ochii săi i-a închis, ca nu cumva să vadă cu ochii şi cu urechile să audă şi cu inima să înțeleagă şi să se întoarcă la Mine şi să-l vindec“*. (Isaia 1, 2-4; 6, 9-11).

Acestea a spus Domnul despre iudeii cei nemulțumitori şi nerecunoscători, dar se potriveşte şi pentru noi. În această categorie intrăm şi noi, unii mai mult şi alții mai puțin, şi trebuie să ne trezim degrabă ca să nu pățim şi noi ce au pățit aceia.

Aceia, pentru nepăsarea şi neatenția lor au căzut ostateci ai muritorilor şi pământescului împărat Nabucodonosor al Babilonului, iar noi, dacă nu ne vom trezi şi nu vom apuca armele luminii, ca să luptăm vitejeşte şi să-i învingem pe vrăjmaşii noştri, vom cădea ostateci ai lui Nabucodonosor, împăratul întunericului, „în întunericul cel de afară unde se află viermele cel neadormit şi focul cel nestins“.

***

Este oricum mângâietor faptul că în Sfântul Munte, această cetate a Ortodoxiei (care are faima de aşezare potrivită pentru monahi, asceți şi pustnici, de loc pe care, după cum spun hagiografii, l-a ales Maica Domnului ca grădină a ei, unde au răsărit ca nişte pomi roditori şi flori înmiresmate mulți sfinți mucenici, care cu multă vitejie s-au luptat şi i-au învins pe vrăjmaşii văzuți şi nevăzuți, au înrădăcinat credința ortodoxă şi au păzit Sfânta Biserică şi Sfântul Munte Athos de ereziile molipsitoare şi de rătăciri) - Ortodoxie care astăzi se află în primejdie datorită lipsei de ofițeri şi ostaşi, este mângâietor, ziceam, deoarece câțiva egumeni şi monahi, conştienți de hărăzirea şi datoria lor şi treji fiind, au deschis foc împotriva trupelor duşmane şi având ca baricadă „Biblioteca aghiorită“, unde expun adevărul religios, îi atacă în acelaşi timp şi pe vrăjmaşii nevăzuți şi pe cei văzuți, diferiți eretici, cu armele cuvintelor şi publicațiilor scriitorilor insuflați. De altfel, şi în lume, câțiva arhimandriți, propovăduitori, preoți şi laici, prin periodice religioase, prin predici, prin comentarii catehetice, luptă lupta cea bună şi virtuoasă, războindu-se şi ei cu vrăjmaşii văzuți şi nevăzuți.

Pe aceştia îi felicit şi le doresc ca Domnul să-i întărească în lupta cea bună. Dar ca luptător mai vechi şi mai bătrân, îi sfătuiesc să-şi adune mai mult puterile şi să ceară ajutor de la Dumnezeu, fără de care nimic nu se poate face. Să-L iubească pe Dumnezeu din tot sufletul şi inima lor atât încât să fie gata să moară pentru iubirea Lui. Să-i iubească pe toți oamenii ca pe ei înşişi, chiar şi pe duşmanii lor şi să urască doar păcatul şi pe diavol. Să-i iubească pe frații şi prietenii lor, să se roage pentru ceilalți. Să învingă mai întâi patimile lor şi să înfăptuiască ei mai întâi ceea ce învață pe alții. Să facă lucrări bune pe care văzându-le oamenii, să-L slăvească pe Părintele nostru din ceruri. Să aibă grijă să atragă, prin dragoste şi rugăciune, şi alți luptători în armata lui Iisus Hristos, pe care să-i instruiască bine pentru războiul împotriva vrăjmaşilor. (...)

Canoanele apostolice şi ale Sfinților Părinți interzic şi pedepsesc mutarea episcopilor. Unii arhierei - nu toți, din fericire - îşi lasă mitropoliile lor şi se duc să se certe şi să se lupte voiniceşte ca să cucerească domenii, bogății, să se îmbogățească pe pământ, să-şi sporească avuțiile şi bunurile, ca să nu rămână afară de la mirele lor... Mamona.

Domnul nostru Iisus Hristos spune în Evanghelie „dacă nu vă veți naşte din apă şi duh (adică dacă nu vă veți boteza), nu veți putea intra în Împărăția lui Dumnezeu“, iar Athenagora, Patriarhul Constantinopolului, aflăm că a săvârşit o rugăciune de pomenire şi s-a rugat ca Dumnezeu să-i aşeze şi pe cei nebotezați, pe musulmani, în rândurile celor aleşi şi sfinți!!! Unde am ajuns?! Ce semne sunt acestea? Că harul lui Dumnezeu ne părăseşte? Îl părăsim pe Dumnezeu. Ne părăseşte şi Dumnezeu pe noi. Şi-a

ridicat glasul: „Duhul meu să nu mai rămână cu oamenii aceştia“ zice Domnul. Dar unde vom ajunge dacă vom continua în felul acesta să schimbăm Tradiția?

Nu spun asta ca să-i acuz pe episcopii Bisericii, ci glăsuiesc din trâmbița duhovnicească ca să ne trezim cu toții şi să lucrăm bine, căci alergăm cu repeziciune spre pierzanie şi e nevoie ca toți arhiereii care se îngrijesc de Biserică şi doresc mântuirea lor şi a enoriaşilor lor să strige şi să glăsuiască din trâmbița Duhului şi să spună: „Să stăm bine, cu frică de Dumnezeu“. (...)

Am auzit că mulți dascăli şi propovăduitori se luptă şi învață, dar pe apropiații lor, care, de asemenea, se luptă, nu îi iubesc şi îi acuză că sunt învățători strâmbi. Iar dacă greşesc ceva, ca oamenii, şi un altul le dovedeşte greşeala, atunci se aruncă împotriva aceluia care le spune ce e drept şi adevărat. Multe asociații religioase se arată duşmănoase către altele şi vorbesc una împotriva alteia. Mulți se comportă fanatic şi spun: „Eu aparțin de cutare asociație pentru că celelalte nu au credința dreaptă. Noi suntem ortodocşi adevărați. Toți ceilalți merg pe calea strâmbă. Noi suntem sfinți. Nu suntem ca ceilalți păcătoşi“. În felul acesta, având asemenea trufie şi mândrie pierzătoare, nu vom putea merge drept. Am fost luați ostateci de vrăjmaşul cel războinic. Am căzut în amăgire, erezie şi nebunie şi am devenit - fără să simțim - în loc de prieteni şi ostaşi ai lui Iisus Hristos, prieteni şi ostaşi ai vrăjmaşului nostru celui viclean, diavolul.

Să fim cu luare-aminte, dragii mei, să avem grijă şi să ne cercetăm bine pe noi înşine, căci şi noi, în loc să-i biruim pe vrăjmaşii noştri, suntem biruiți de aceştia. Să ne rugăm cu lacrimi multe la Dumnezeul cel iubitor de oameni, Părintele Ceresc, să ne descopere cauza pentru care suntem învinşi şi răniți de vrăjmaşii noştri văzuți şi nevăzuți, să ne dezvăluie de ce nu ne ajută în război, de ce Îşi întoarce fața Sa de la noi.

Iubiții mei,

Domnul ne-a dezvăluit cauza, dar noi închidem ochii şi nu vedem, ne astupăm urechile şi nu auzim. Cauza o găsim cercetând Sfânta Scriptură. Zice Domnul: „Peste cei blânzi şi smeriți cu inima voi veghea“. „Domnul celor mândri li se împotriveşte, iar celor smeriți le dăruieşte harul Său“. Dacă eram blânzi şi smeriți cu inima, ne-ar fi vegheat şi pe noi Domnul, precum a vegheat-o pe Sfânta Fecioară, Maica Domnului, pe smeriții prooroci, apostoli, mucenici, cuvioşi şi pe toți sfinții. Însă pentru că nu vede smerenie şi blândețe, îşi întoarce fața Sa de la noi. Pentru că vede mândrie în noi, nu numai că nu ne ajută, dar ne şi războieşte: „Domnul, celor mândri, le stă împotrivă“.

Dacă am fi avut dragoste sinceră, neprihănită şi curată, Domnul nu numai că ne-ar fi vegheat mereu, nu numai că ne-ar fi ajutat, dar ar fi rămas pururea împreună cu noi, căci „Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire în Dumnezeu rămâne şi Dumnezeu rămâne întru el“. Dacă vrem şi ne hotărâm să pornim război împotriva vrăjmaşilor văzuți şi nevăzuți şi să ieşim învingători, după ce mai întâi ne vom trezi din somnul nepăsării, după ce ne vom pocăi, vom plânge şi vom cere iertare de la Preamilostivul Dumnezeu pentru timpul prețios pe care l-am petrecut în nepăsare şi trândăvie. Să ne îmbrăcăm, atunci, cu armele luminii, armele credinței, îndeosebi cu cele trei arme puternice şi nebiruite, ale credinței, ale nădejdii şi ale dragostei şi fiți siguri că vom învinge. Să nu ne fie frică, ci, cu curaj, bărbăție şi tărie sufletească, să-i atacăm pe vrăjmaşii văzuți şi nevăzuți, avându-L împreună-luptător, aliat şi ajutor pe Însuşi Dumnezeu. Atunci când Dumnezeu este cu noi, nimeni nu poate fi împotriva noastră. Vrăjmaşii noştri, cu ajutorul lui Dumnezeu, vor fi nimiciți, vor slăbi şi la urmă vor dispărea.

Să cugetăm bine, dragii mei, ostaşii cărui Împărat suntem? Fiii cărui Tată? Pe care Împărat Îl moştenim? A cărui bogăție? Ale cui răsplăți? (Dacă ne luptăm vitejeşte şi învingem). A cui slavă? A cui cinste? A cui bucurie? A cui fericire? Locuitorii cărei țări vom fi? Cu care îngeri, prooroci, apostoli, mucenici şi sfinți vom locui? Cine ne va încununa în Ierusalimul ceresc când vom lupta bine până la sfârşit şi ne vom dovedi învingători? Cine va glăsui către noi: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, să moşteniți Împărăția Mea, pregătită vouă din veac“? Dacă vom cugeta bine la toate acestea, va fi de-ajuns să ne trezească, să depărteze de la noi toată nepăsarea şi să ne facă tari şi viteji precum leii.

Aşadar, înainte, iubiții mei!

Să ne aruncăm în lupta împotriva păcatului şi a vrăjmaşilor văzuți şi nevăzuți. Să lupte fiecare câte puțin, acolo unde a fost ales şi unde se găseşte.

Monahii din pustie, din schituri şi mănăstiri, să lupte prin rugăciune, post şi priveghere. Iar câți sunt în stare „să-i învețe pe ceilalți“, să meargă în lume, să lupte, nu după voia lor, ci după voia şi cunoştința părinților lor duhovnici.

Propovăduitorii şi duhovnicii, răspândiți prin lume, ca apostolii, în oraşe şi comune, să predice şi să spovedească.

Preoții, în parohiile lor. Dascălii în şcolile lor catehetice şi în sălile de curs.

Fiecare să se lupte singur acolo unde se află şi să-i lovească pe vrăjmaşi, şi să fim toți uniți şi legați cu legătura dragostei creştine frățeşti.

Vom învinge, cu ajutorul şi harul Stăpânului, Întemeietorului şi Dătătorului credinței noastre, Domnul nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvin slava, cinstea, închinăciunea, puterea şi mărirea, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Deviza noastră să fie:

„Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui.

Precum piere fumul, precum se topeşte ceara de la fața focului".

„Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri şi vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu".

„Că iarăşi de veți putea şi iarăşi veți fi biruiți, căci cu noi este Dumnezeu".

Cu dragoste frățească întru Hristos şi urări din adâncul inimii,
cel mai mic între ieromonahi,
Arhimandrit Filothei Zervakos

SABIA CE VA SĂ VINĂ

De ce națiunea noastră e amenințată de primejdie

Ne paşte primejdie mare; există izbăvire? Simțim cu toții primejdia aceasta care ne amenință, în afară de câțiva cu totul nesimțitori, şi ne întrebăm pe noi şi pe alții cum şi în ce fel am putea scăpa de ea? Cum ne vom salva? Guvernul, văzând primejdia, a alergat la stăpânii pământului, aliații noştri, nădăjduind că ne vor scăpa. Însă chinurile, nenorocirile, necazurile şi supărările au crescut şi până acum nici o nădejde de salvare din partea stăpânilor pământului. Bine a spus proorocul şi împăratul David în psalmul 145: *Nu vă încredeți în cei puternici, în fiii oamenilor, în care nu este izbăvire*.

Guvernul şi noi toți, dacă vrem izbăvirea noastră, o vom găsi numai în pocăință şi întoarcere la Dumnezeu, de la Care ne-am îndepărtat. Sfântul Sinod al Bisericii greceşti, simțind la rândul lui primejdia, a hotărât într-o circulară să se facă în sfintele biserici paraclise şi rugăciuni către Dumnezeu şi Preacurata Maica Lui, neobosita apărătoare a creştinilor, nădejdea şi mântuirea păcătoşilor. Dar e acest lucru suficient pentru izbăvirea noastră? Căci puține femei şi câțiva bărbați aleargă la paraclise, pe când mii de oameni creştini hulesc numele Prea Înaltului Dumnezeu şi al Prea Sfintei Maicii Sale şi aleargă cu dorință însetată şi plăcere nemăsurată la teatre, la filme, în taverne şi cafenele, își pierd nopțile cu jocuri de cărți, mese bogate, beții, dansuri, distracții şi destrăbălări? Nu! Nu! Iubiți frați creştini, suferințele pe care le încercăm astăzi provin de la noi. Noi singuri le-am adunat în inimile şi în ținuturile noastre. Păcatele noastre cele multe L-au mâniat şi L-au înfuriat pe Preabunul, Preamilostivul şi Iubitorul de oameni Dumnezeu, cum zice dumnezeiescul Apostol Pavel: *Necaz şi strâmtorare peste sufletul oricărui om care săvârşeşte răul...* (Romani 2, 9).

Acest Apostol Pavel, glasul lui Dumnezeu, scriindu-le credincioşilor coloseni şi povățuindu-i, le spune: *Drept aceea, omorâți mădularele voastre cele pământeşti: desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea şi lăcomia, care este închinare la idoli, pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării* (Coloseni 3, 5-6). Patimă şi poftă rea e orice păcat, mândrie, invidie, aducere aminte de rele, viclenie, călcare a jurământului... Pe acestea şi pe multe de felul acestora, creştinii trebuie să le evite deoarece din pricina lor vine mânia lui Dumnezeu asupra oamenilor care sunt neascultători, adică nu se supun poruncilor şi legii lui Dumnezeu. În Epistola către credincioşii evrei, acelaşi Apostol Pavel scrie: ... *orice călcare de poruncă şi orice neascultare şi-a primit dreapta răsplătire; cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel de mântuire?* (Evrei 2, 2-3).

Dumnezeu care e Preamilostiv şi Îndelung-răbdător, e posibil să ne pedepsească? *Nu după păcatele noastre a făcut nouă, nici după fărădelegile noastre a răsplătit nouă* (Psalmul 102, 10). *Dumnezeu este judecător drept, tare şi îndelung-răbdător şi nu se mânie în fiecare zi*, spune proorocul David (Psalmul 7, 11). Da, e preamilostiv şi îndelung-răbdător, dar este şi drept. Fiind Preamilostiv şi Îndelung-răbdător, ne răbdă, nu ne pedepseşte, aşteptând pocăința şi întoarcerea noastră, însă fiind drept, ne pedepseşte când nu ne pocăim, după cum zice proorocul: *De nu vă veți întoarce, sabia Sa o va luci, arcul Său l-a încordat şi l-a pregătit şi în el a gătit unelte de moarte; săgețile lui pentru cei ce ard le-a lucrat* (Psalmul 7, 12-13).

Sabie, arc, unelte de moarte şi săgeți sunt diferitele feluri de pedepse pe care le foloseşte Dumnezeu pentru pedepsirea şi chinuirea păcătoşilor, pentru pocăința şi întoarcerea lor. Dar când nu se pocăiesc şi Îl nesocotesc, atunci îi chinuie cu pedepse mai mari, chiar şi veşnice, după cum spune dumnezeiescul Apostol Pavel: *Sau disprețuieşti tu bogăția bunătății Lui şi a îngăduinței şi a îndelungii Lui răbdări, neştiind că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință? Dar după învârtoşarea ta şi după inima ta nepocăită, îți aduni mânie în ziua mâniei şi a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu...* (Romani 2, 4-5). Dar şi Domnul nostru Iisus Hristos zice în Evanghelie: *dar dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel* (Luca 13, 3).

Păcatul întunecă mintea omului şi încetul cu încetul îi învârtoşează inima şi pe când i se pare că aude, totuşi nu aude. Şi dulcelui îi spune amar şi amarului dulce, numeşte lumina întuneric şi întunericul lumină, adevărul minciună şi minciuna adevăr, virtutea păcat şi păcatul virtute. Cei mai mulți oameni trăiesc în întuneric. De aceea şovăiesc să vorbesc despre pocăință, fiindu-mi teamă că nu voi fi ascultat,

dar Îl cred pe Dumnezeu Care i-a spus proorocului Iezechiel, când poporul lui Israel părăsise calea cea dreaptă: *Dacă însă străjerul a văzut sabia venind şi nu a sunat din trâmbiţă şi poporul n-a fost vestit şi va veni sabia şi va ridica viaţa cuiva, acela a fost răpit pentru păcatele lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna străjerului* (Iezechiel 33, 6). Iar proorocului Isaia îi spune: *Strigă din toate puterile şi nu te opri, dă drumul glasului să sune ca o trâmbiţă, vesteşte poporului Meu păcatele sale şi casei lui Iacov fărădelegile sale* (Isaia 58, 1).

După ce am citit acestea, eu, păcătosul şi nevrednicul, temându-mă ca nu cumva fiind părinte duhovnic şi preot al Prea înaltului Dumnezeu, Acesta să-mi ceară socoteală dacă voi tăcea văzând sabia ce va să vină, vestesc păcatele poporului şi ale clerului, chemându-i pe toţi şi mai întâi pe mine însumi (căci şi eu sunt mai păcătos decât toţi), la pocăinţă şi întoarcere. Dacă vrem să scăpăm de primejdia care ne paşte şi ameninţă să ne distrugă, dacă vrem să ne izbăvim, atunci să ne pocăim cu toţii, de la stăpâni până la ultima slugă, de la general până la ultimul ostaş şi de la patriarh până la ultimul călugăr, întrucât toţi suntem păcătoşi, neascultători, călcători de lege. Să se pocăiască mai întâi conducătorii naţiunii, miniştrii, senatorii, generalii, ofiţerii şi câţi au ranguri înalte pentru că, în afara câtorva excepţii, mulţi dintre aceştia sunt lipsiţi de evlavie, necredincioşi, hulitori. Le e ruşine să se numească creştini, iar unii dintre ei nu numai că nu se ruşinează, dar se şi mândresc când sunt numiţi masoni. Le e ruşine să-şi facă semnul Sfintei Cruci, dar nu le e ruşine să poarte pe îmbrăcăminte semnele masoneriei (pecetea lui Antihrist). Câtorva dintre ei le e ruşine să se roage, chiar mă îndoiesc că ştiu Simbolul Credinţei şi Tatăl nostru. Unii dintre aceştia se ruşinează să meargă la biserică duminica şi de sărbători şi apar rareori, numai când se săvârşeşte vreo ceremonie sau înmormântarea vreunei persoane oficiale, ori rude ori prieten de-al lor, dar nu le e ruşine să meargă la teatru, cinematograf, discotecă, într-un cuvânt la distracţii, şi să-şi petreacă nopţile jucând cărţi. De asemenea, nu le e ruşine unora din ei, care şi-au părăsit soţiile legitime, să trăiască nelegitim cu ibovnice.

Pe aceştia deci îi rog, îi îndemn şi îi sfătuiesc să-şi dea seama de păcatele lor, să le urască, să se pocăiască şi să se întoarcă la Dumnezeu de la Care s-au îndepărtat. Să dobândească iubire de fraţi, aceasta însemnând blândeţe, smerenie, dragoste, linişte şi înţelegere pentru a putea lucra împreună binele şi fericirea preadulcei noastre patrii. Mai întâi, aşadar, trebuie ca ei să devină modele şi exemple bune pentru popor.

Nevoia de pocăinţă

E necesar să se pocăiască acei întâi-stătători ai Bisericii, patriarhi, arhierei, preoţi şi egumeni, care au călcat poruncile lui Dumnezeu, pentru că unii dintre aceştia, în loc să devină lumină, după porunca primului Arhiereu şi Păstor Hristos, conducătorul şi întemeietorul credinţei noastre, au devenit pricini de certuri în tabăra creştină. Şi în felul acesta, distrugându-se unirea, atenţia Bisericii s-a întors de la problemele atât de serioase şi urgente unde e chemată să acţioneze în momentele acestea grele prin care trece lumea, şi mai ales patria noastră, adică împăcarea, pacea, buna-înţelegere şi iubirea poporului nostru (pe care conducătorii societăţii l-au împărţit în multe bucăţi), lupta împotriva hulei, necredinţei, împotriva vrăjmaşilor Bisericii (evanghelici, adventişti, pnevmatomahi, masoni), împotriva îmbrăcăminţii indecente a femeilor, a imoralităţii, beţiei, desfrâului, iubirii de arginţi, minciunii, mândriei şi atâtor altora.

Trebuie, de asemenea, să se pocăiască toţi clericii şi laicii, bărbaţi şi femei, mari şi mici, şi să înceteze cu trufia, invidia, vrăjmăşia, aducerea-aminte de rele, iubirea de arginţi, înşelătoria, nedreptatea, minciuna, înfumurarea, judecarea celorlalţi, vorbirea fără rost, beţia, destrăbălarea.

Femeile să înceteze fumatul, jucatul cărţilor, vopsitul buzelor, a feţei, a unghiilor şi luxul. Cei căsătoriţi să înceteze evitarea naşterii de prunci, avorturile şi uciderea copilaşilor pe care îi aruncă pe drumuri, la câini, în mare sau îi îngroapă în pământ. Să se ferească de cheltuirea nefolositoare a banilor, pe care să-i pună la dispoziţia celor aflaţi în suferinţă, a orfanilor, a văduvelor şi a celor săraci.

Preoţii şi monahii să părăsească nepăsarea, trândăvia şi celelalte păcate şi pe viitor să se facă vrednici de treapta pentru care au fost aleşi după voia lui Dumnezeu.

Bărbaţii să nu se mai bată şi să nu se mai certe între ei, să nu se mai numească şi să nu mai fie naţionalişti, monarhişti, democraţi, comunişti, pnevmatomahi, masoni, ci de aici înainte să se numească fraţi creştini şi să cultive ceea ce-I este bineplăcut lui Dumnezeu.

Să se pocăiască comuniştii, cei ce urăsc poporul şi pe creştini, duşmanii cei mai aprigi şi prigonitorii creştinismului, aceia care au provocat în patria lor nenorociri şi pagube fără număr, care au condus la

moarte prin torturi insuportabile mii de creştini nevinovaţi, clerici şi laici din toate clasele sociale şi de toate vârstele. Să-şi dea seama de marele lor păcat, să se pocăiască şi să se grăbească să ajute preadulcea patrie şi Sfânta Biserică. Vor fi primiţi cu braţele deschise când se vor pocăi. Să preschimbe tristeţea adâncă şi dezastrul preadulcei patrii şi Sfintei noastre Biserici şi a credinţei ortodoxe desăvârşite, în bucurie, linişte şi fericire.

Cârmuitorii Bisericii să se străduiască să găsească cea mai bună soluţie la problema calendarului, care a împărţit Biserica şi în felul acesta să vină atât de râvnita unire, căci e foarte trist şi vătămător să-i vedem pe creştinii ortodocşi împărţiţi în două tabere adverse, cei ce merg după calendarul vechi şi cei care ţin calendarul nou. Ne dorim din tot sufletul ca Patriarhia Constantinopolului şi ierarhia grecească, cu înţelepciune, dreaptă-socoteală, frică de Dumnezeu şi dragoste să aibă grijă să rezolve această problemă şi în Biserică să revină buna înţelegere.

Până când va înceta de tot împărţirea credincioşilor în cei de rânduială nouă şi cei de rânduială veche şi pentru a evita o schismă mai mare, considerăm că unii dintre fanaticii de rânduială veche trebuie să se oprească să-i mai înveţe şi îndemne pe creştini că unde nu există preoţi ce merg după noul calendar să nu intre în biserică, să nu se spovedească, să nu se împărtăşească cu Sfintele Taine, să nu-şi boteze pruncii, să nu-i înmormânteze pe morţi, pe motiv că Biserica preoţilor de rânduială nouă s-a murdărit şi credinţa lor s-a schimbat. Ei cred, de asemenea, că în Sfintele Taine ale celor de rânduială nouă nu s-a coborât Duhul Sfânt şi că aceştia sunt cu toţii în iad. Ei îi silesc pe creştini să le anatemizeze Biserica, pe arhierei şi pe preoţi, botează şi miruiesc din nou pruncii celor de rânduială nouă întrucât consideră că în afara calendarului nu există mântuire*.

Cei de rânduială nouă slujesc şi se închină la Dumnezeul adevărat. În Tainele lor se coboară harul Sfântului Duh, pe care îl cheamă: „Şi coboară, Doamne, Duhul Tău cel Sfânt şi sfinţeşte apa aceasta“, spun cei ce slujesc la Sfântul Botez. La fel şi la Sfânta Euharistie „coboară Duhul Tău cel Sfânt peste noi şi peste aceste daruri“. Prin urmare, Tainele sunt săvârşite de Duhul Sfânt prin slujitorii şi preoţii Preaînaltului şi nu de calendarul vechi care a fost descoperit de către idolatrul grec Sosigen, astronom din secolul al IV-lea î. Hr., şi a fost impus de un alt idolatru, Iulius Cezar, numindu-se de aceea iulian. Căci dacă acceptăm că fără calendarul vechi Tainele nu se săvârşesc şi nu sunt adevărate, suntem nevoiţi să acceptăm că acesta este mai presus de Duhul Sfânt. Dacă ţinând rânduiala nouă ne-am duce în iad, atunci Preadulcele nostru Iisus, care ne-a iubit atât de mult, încât Dumnezeu fiind, a primit să Se facă om şi să-Şi verse sângele pe lemnul Crucii ca să ne răscumpere din blestemul legii şi să ne izbăvească de legăturile iadului şi ale stricăciunii, ne-ar fi spus şi ne-ar fi poruncit, pe lângă altele, că pentru a ne mântui trebuie să păzim noul calendar al lui Sosigen, fiindcă acel calendar în timpul lui Hristos era nou, deoarece calendarul pe care l-a găsit Sosigen, fiind mai corect, l-a anulat pe cel vechi al lui Ptolemeu.

La a doua venire, Domnul ne va cerceta dacă am făcut lucrările credinţei şi dragostei către Acesta şi către aproapele nostru, adică dacă i-am iubit şi i-am miluit pe săraci. Nu ne va întreba ce calendar am ţinut. Sfinţii nu s-au sfinţit pentru că au păzit calendarul vechi, ci când trec pe lângă biserici să nu-şi facă nici măcar semnul Sfintei Cruci şi multe altele pe care nu le mai spun, ca să nu-i întristez pe nevoitorii cu pricepere şi putere de deosebire. Am socotit însă că e necesar să scriu acestea spre învăţătura şi povăţuirea

---

* Părintele Filothei mai spune: “Nu voi lăsa neobservat, nemustrat şi necriticat nici zelul unor clerici păstrători ai vechiului calendar care se comportă cu fanatism, exagerează, se îndepărtează şi cad în rătăcire. Lipsiţi de lumina înţelegerii şi deosebirii, aceştia au aşezat vechiul calendar în rândul dogmelor, crezând că Tainele celor ce merg după noul calendar nu sunt valabile, propovăduind şi învăţând pe creştini să-şi boteze din nou fiii care au fost botezaţi de preoţii noului calendar sau mai bine să-i lase nebotezaţi.

Un ieromonah din Ierusalim, foarte fanatic, a îndrăznit să le scrie rudelor sale din Atena că dacă nu au acolo preot păstrător al vechiului calendar care să le boteze copiii, să-i scrie lui, iar acesta va săvârşi Sfânta Taină a Botezului în Ierusalim, unde Biserica merge după vechiul calendar şi harul Sfântului Duh se va coborî peste copiii din Atena, în chip nevăzut, atunci când el va săvârşi Botezul la Ierusalim.

Un alt ieromonah şi duhovnic din Sinos, pe nume Atanasie, pe care l-am cunoscut bine, îi sfătuia pe creştini că e mai bine şi mai de folos să le toarne apă dintr-o găleată sau să le facă o baie în mare pruncilor nebotezaţi decât să-i boteze preoţii ce merg după noul calendar. Acest ieromonah, Atanasie (care pe lângă cele de mai sus le spunea creştinilor că e mai bine să bea puţin vin în care să înmoaie pâine şi să guste, decât să se împărtăşească de la preoţii care merg după noul calendar, ale căror Taine le hulea) din cauza fanatismului său exagerat a ajuns să-şi iasă cu totul din minţi şi să fie închis în azilul de nebuni, ca maniac, unde a şi murit.

Alţii i-au convins pe mulţi creştini să nu intre în sfintele biserici, să nu se închine la sfintele icoane deoarece, odată cu schimbarea calendarului, s-au murdărit şi arhiereii şi preoţii şi bisericile şi icoanele şi Tainele.

nevoitorilor pentru credință, ca să vadă cu toții că prin fanatism, prin râvnă necugetată, prin mânie, invidie, mândrie, prin lipsa dragostei creştine, lupta noastră se va dovedi zadarnică, nefolositoare şi vătămătoare şi pentru noi şi pentru aceia pe care-i învățăm.”pentru că au crezut şi L-au iubit pe Dumnezeu şi pe aproapele lor ca pe ei înşişi.

Desigur e adevărat că schimbarea calendarului a adus tulburare şi dezbinare în Biserică şi desființarea, la anumite intervale de timp, a Postului Sfinților Apostoli. Dar asta nu înseamnă că cei de rânduială nouă L-au negat pe Hristos sau că noul calendar îi va mântui, precum au făcut unii din cei de rânduială veche, care au dat atâta putere calendarului, nădăjduind că se vor mântui fiind de ajuns să țină rânduiala veche şi că prin asta dovedesc autenticitatea credinței ortodoxe.

Trebuie să ne pocăim toți cu sinceritate, repet, să cerem iertare de la Preaînaltul Dumnezeu, Părintele nostru ceresc; să ne legăm cu legăturile dragostei, ale păcii şi bunei-înțelegeri şi numai atunci ne vom izbăvi de primejdie, noi şi patria noastră.

Să ne întoarcem către Preamilostivul Dumnezeu, Părintele nostru, cu pocăință adevărată, cu oftare şi lacrimi; *„Şi acum, zice Domnul, întoarceți-vă la Mine din toată inima voastră, cu postiri, cu plâns şi cu tânguire”. Sfâşiați inimile şi nu hainele voastre, şi întoarceți-vă către Domnul Dumnezeul vostru, căci El este milostiv şi îndurat, încet la mânie şi mult-milostiv şi-I pare rău de răul pe care l-a trimis asupra voastră.* (Ioil 2, 12-13). *Cel rău să lase calea lui şi omul cel nelegiuit vicleniile lui şi să se întoarcă către Domnul, căci El se va milostivi de dânsul, şi către Dumnezeul nostru cel mult iertător* (Isaia 55, 7). *Precum este adevărat că Eu sunt viu, tot aşa este de adevărat că Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa şi să fie viu* (Iezechiel 33, 11).

Să ne pocăim cu adevărat şi să ne întoarcem la preamilostivul nostru Părinte precum fiul risipitor şi să zicem ca acela: *Tată, am greşit la cer şi înaintea Ta* şi ca cei trei tineri care au fost băgați în cuptor şi au fost izbăviți prin puterea dumnezeiască: *El ne va scăpa din cuptorul cel cu foc arzător şi din mâna ta, o, rege!* (Daniel 3, 17).

Să ne pocăim precum ninivitenii care, după ce au auzit de la proorocul Iona că vor fi nimiciți, s-au întors şi împăratul i-a chemat pe toți la pocăință, spunând: *Oamenii şi animalele, vitele mari şi mici să nu mănânce nimic, să nu pască şi nici să bea apă; iar oamenii să se îmbrace cu sac şi către Dumnezeu să strige din toată puterea şi fiecare să se întoarcă de pe calea lui cea rea şi de la nedreptatea pe care o săvârşesc mâinile lui. Poate că Dumnezeu Se va întoarce şi Se va milostivi şi va ține în loc iuțimea mâniei Lui ca să nu pierim!* (Iona 3, 7-10).

Ninivitenii s-au mântuit pocăindu-se; dacă ne vom pocăi cu adevărat, ne vom mântui şi noi, dacă nu, vom pieri. *Dacă nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel* (Luca 13, 3), a spus Domnul nostru.

Întoarcerea tuturor către Hristos, singura cale de izbăvire pentru nația ce se află în primejdie

Frați creştini, greşelile să devină învățăminte pentru noi. Să cugetăm bine ce a fost odată Grecia şi ce este astăzi. A fost un imperiu mare şi puternic şi azi a ajuns să fie un stat mic, sărac şi bolnav, care nu poate trăi. Nu a mai rămas nimic, decât strigătele unor greci care spun că sunt urmaşi ai marilor înțelepți şi sfinți şi ai marilor eroi ai Greciei, şi o nădejde zadarnică şi mincinoasă că Grecia va trăi.

Strigăte asemănătoare cu cele ale iudeilor nelegiuiți şi ucigători de Dumnezeu, care zic: „noi suntem fiii lui Avraam, fiii marilor prooroci, noi îl avem tată pe Avraam“ şi nădăjduiesc încă că va veni Mesia să-i mântuiască. Nu, dragii mei, nu, cu asemenea strigăte, cu asemenea speranțe false, Grecia nu va trăi. Nici să strigăm că suntem sfinți ca Iov, Sfinții Prooroci, Apostoli şi Mucenici şi că Dumnezeu ne încearcă. Nu, nu suntem sfinți, suntem păcătoşi. Aceia erau într-adevăr sfinți, dar noi, în afară de câțiva, suntem sălbatici. Aceia erau aur curat, noi suntem aramă, bronz înnegrit. Aceia erau mireasma curată a lui Hristos, noi suntem duhoare şi murdărie. Aceia au fost chinuiți pentru virtuțile lor, ca să se vădească îndelunga lor răbdare, iubirea lor din tot sufletul către Dumnezeu, credința lor fierbinte, ca să-i avem şi

noi, păcătoşii, ca exemple bune. Însă noi suntem chinuiți, întristați, torturați şi tiranizați pentru păcatele noastre cele multe, ca să ne pocăim, să ne întoarcem la Dumnezeu şi să ne izbăvim.

Grecii, dacă au suferit, s-au chinuit şi au slăbit mai mult decât alte nații, au pățit asta pentru multele lor păcate, cum zice Sfântul Duh prin înțeleptul autor al proverbelor: *Dreptatea înalță poporul, iar păcatele nimicesc neamurile* (Pilde 14, 34). Au pățit-o pentru că s-au îndepărtat de Dumnezeu. Au pățit-o din pricina mândriei lor, a invidiei, răzbunărilor, dezbinărilor şi altor păcate. *Orice împărăție care se dezbină în sine se pustieşte* (Matei 12, 25).

De la început, de când s-au ivit dezbinările şi invidia în Imperiul Bizantin, a început şi decăderea acestuia; îndeosebi iconoclasmul i-a împărțit pe creştini în două tabere potrivnice. Ortodocşii erau întemnițați, izgoniți şi omorâți de către ereticii iconoclaşti. Invidia şi dorința de răzbunare au intrat şi în cârmuitorii societății şi, ca să dobândească puterea sau să aibă linişte în împărății, îşi omorau adversarii, îi orbeau, le tăiau nasul şi urechile, îi scopeau, îi închideau cu forța în mănăstiri, făcându-i monahi, ca să nu aibă dreptul să le ia împărățiile.

Acestea şi nenumărate alte rele şi fărădelegi pe care le-au săvârşit conducătorii societății şi ai Bisericii, ai poporului şi clerului, L-au adus pe Dumnezeu la mânie şi furie, şi i-a predat pe ei în mâinile altor nații şi astfel, pentru păcatele lor, a nimicit Imperiul Bizantin, care odată era mare şi puternic.

Frați creştini, greşelile să devină învățături pentru noi. Când împărații Bizanțului, Constantin, Teodosie, Leon, Justinian, Heraclie (şi câți alții au fost iubiți de popor şi de cler), erau uniți cu Dumnezeu şi între ei, cu dragoste curată şi adevărată, împărăția lor înflorea, îi învingeau şi îi izgoneau pe vrăjmaşii lor, căci Îl aveau pe Dumnezeu care lupta împreună cu ei şi care îi ajută şi îi păzeşte pe cei ce-L iubesc, iar pe păcătoşi îi nimiceşte. Dar şi în timpurile de pe urmă, în războiul turcesc, balcanic şi italienesc, când grecii au fost toți uniți cu Dumnezeu, au făcut minuni. Însă de câte ori se îndepărtau de Dumnezeu şi se învrăjbeau între ei, erau înfrânți.

Frați creştini, să stăm bine, să stăm cu frică şi să fim cu luare-aminte, căci vom fi nimiciți cu totul, nu atât de către vrăjmaşii noştri, cât de către noi înşine. Dacă vom continua pe această cale, lovindu-ne unul pe altul, fără îndoială ne vom distruge între noi. Dar şi Dumnezeul nostru se va mânia pentru că nu Îl ascultăm, ci Îl hulim şi Îl nesocotim.

Frați greci, patria noastră suferă, se află în primejdie, piere. Grecia, pe drumul pe care merge, nu va trăi. Grecia se va stinge sau va trăi încă puțin, o spun cu tristețe şi durere în inimă. Nu putem să-L mințim pe Dumnezeu. O singură nădejde ne-a rămas, dacă vrem să scăpăm şi noi de primejdie, şi patria noastră să trăiască: să ne pocăim, să ne întoarcem la Dumnezeu, să dăm uitării trecutul, să ne îmbrățişăm strâns, ca frații iubiți, să ne legăm cu toții cu legăturile dragostei şi să fim uniți.

Să mergem, deci, acolo unde ne cheamă bunul nostru Dumnezeu şi dorința noastră, slava şi mântuirea dulcii noastre patrii. Să mergem cu toții, laici şi clerici, de rânduială veche sau nouă, bărbați şi femei, bogați şi săraci, mari şi mici, să devenim toți un suflet, un gând, o inimă; iubiți-vă, uniți-vă şi deveniți un trup, având Cap şi călăuzitor pe preadulcele nostru Iisus Hristos, Acela Care a iubit atât de mult neamul nostru, Care ne-a iubit pe noi şi pe toți oamenii atât de mult, încât, pentru multa Sa dragoste pentru noi şi pentru mântuirea noastră, a venit din ceruri şi Şi-a vărsat pe Cruce Sângele Său prețios, ca să ne răscumpere de sub blestemul Legii şi să ne facă fii ai Săi şi moştenitori ai Împărăției Cereşti.

Când ne vom pocăi, când ne vom întoarce la Dumnezeu şi ne vom uni, atunci ne vom mântui, iar patria noastră nu numai că va trăi, dar va şi spori, va fi cinstită, slăvită, se va înălța şi se va mări. Promit şi garantez, cred şi nădăjduiesc, mărturisesc şi propovăduiesc acest lucru, deoarece îl cunosc din exemple vrednice de luat în seamă şi din multe altele pe care le arată istoria, dar şi din pildele Sfinților Apostoli. Doisprezece au fost Sfinții Apostoli ai lui Hristos, dar întrucât au fost uniți cu Dumnezeu, prin credința şi dragostea lor fierbinte către Acesta, au adus toate neamurile la credința creştină, spunând: *aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră* (I Ioan 5, 4). Cred acest lucru pentru că *dacă Dumnezeu e cu noi, cine este împotriva noastră?* (Romani 8, 31). Când este Dumnezeu cu noi? Când suntem legați cu legăturile dragostei, păcii şi bunei înțelegeri; când Îl iubim pe Acesta din tot sufletul şi din toată inima, căci *Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne întru el* (I Ioan 4, 16) şi Acesta are puterea să distrugă, ca pe nişte vase de lut, pe toți vrăjmaşii noştri văzuți şi nevăzuți.

DESPRE UNIREA BISERICILOR

„Luați jugul Meu asupra voastră şi învățați-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veți găsi odihnă sufletelor voastre“ (Matei 11, 29).

Introducere

De mai mulți ani aud că se discută de către „Cârmuitorii Bisericilor“, Athenagora Patriarhul ecumenic al Constantinopolului şi Papa Paul al Romei, despre unirea Bisericilor din Est şi din Vest. Am urmărit şi ştirile apărute în ziare şi în diferite reviste bisericeşti în care am citit anumite păreri pro şi contra acestei uniri. Am considerat că, fiind preot al preaînaltului Dumnezeu şi părinte duhovnic, am datoria şi trebuie să contribui şi eu, cu slabele mele puteri, la această lucrare plăcută lui Dumnezeu, care este mai necesară, mai folositoare şi mai de trebuință decât oricare alta şi pentru care Biserica mamă se roagă neîncetat către Domnul: „Pentru pacea a toată lumea, pentru slava sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor“.

Prin îndelunga cercetare a Legii lui Dumnezeu, a Sfintelor Scripturi şi din învățătura Sfintelor Evanghelii ale Domnului nostru Iisus Hristos am aflat că singurul mijloc pentru a se reuşi unirea Bisericilor este smerenia, şi de aceea am scris lucrarea de față, ca să le reamintesc cârmuitorilor Bisericilor, care se nevoiesc, se interesează şi se îngrijesc de unire, să fie cu luare-aminte, să asculte învățătura Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi să o pună în practică. Să învețe să spună, când înfăptuiesc lucrurile orânduite lor, că *slugi netrebnice suntem noi și facem ceea ce suntem datori să facem* şi *care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru* (Matei 20, 26) şi *care între voi va vrea să fie întâiul să vă fie vouă slugă* (Matei 20, 27). Dacă nu vor supune mândria şi nu se vor smeri, urmându-L pe Domnul Care, Dumnezeu fiind, S-a smerit pe Sine făcându-Se ascultător până la moarte şi încă moarte pe Cruce, nu numai că nu vor izbândi unirea, dar vor înmulți dezbinările şi vor provoca certuri crunte, scandaluri, nelinişti, mari vătămări şi pagube în rândul credincioşilor. Dacă Îl vor urma pe Hristos şi se vor smeri, vor reuşi unirea, vor fi de folos lor şi turmei lor şi numele Părintelui nostru ceresc va fi slăvit şi prin aceştia, precum a fost slăvit şi prin Sfinții Apostoli, căci *Domnul se ridică împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dăruieşte harul Său* şi *oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălța* (Luca 18, 14).

Scris în Sihăstria Tuturor Sfinților şi a Proorocului Ilie, 20 iulie 1969
Cel mai mic dintre ieromonahi,
Filothei Zervakos

<u>FOTO: Sihăstria Tuturor Sfinților, locul unde s-a nevoit părintele Filothei</u>

Smerenia adevărată aduce odihnă în sufletul omului

Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră şi învățați-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima, şi veți găsi odihnă sufletelor voastre (Matei 11, 28-29).

De la începutul acestui secol viclean pe care aproape că l-am traversat, s-au petrecut şi se petrec întâmplări înfricoşătoare care cutremură pământul, amenință cu distrugerea întregii lumi şi prevestesc mari suferințe şi nenorociri.

Căci se va ridica neam peste neam şi împărăție peste împărăție şi va fi foamete şi ciumă şi cutremure pe alocuri. Căci va fi atunci strâmtoare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum şi nici nu va mai fi (Matei 24, 7, 21). Dumnezeiescul Apostol Pavel, glasul lui Hristos, scriind către Timotei, spune: *Şi aceasta să ştii că, în zilele din urmă, vor veni vremuri grele; că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudăroşi, trufaşi, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie, lipsiți de dragoste, neînduplecați, neînfrânați, cruzi, neiubitori de bine, trădători, necuviincioşi, îngâmfați, iubitori de desfrânări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având înfățişarea adevăratei credințe, dar tăgăduind puterea ei* (II Timotei 3, 1-5).

Văd primejdia, sabia ce va să vină, mânia provocată de păcatele noastre cele multe. În viitor va veni furie şi suferință mare, despre care Domnul ne-a înştiințat, ca Prooroc desăvârşit ce este, şi despre care ne-au vestit şi mulți dintre Sfinții Profeți, Apostoli şi Părinți purtători de Dumnezeu. Deci, după cum ne-au spus aceştia şi după cum era cunoscut şi din Sfintele Scripturi, pentru a scăpa şi a ne păzi de primejdiile, nenorocirile şi suferințele îngrozitoare ce vor veni, doar pocăința adevărată, sinceră şi curată, şi întoarcerea către Dumnezeu, precum au făcut în vechime ninivitenii, Îl vor îndemna la îndurare şi milă pe Îndelung-răbdătorul, Preamilostivul, Iubitorul de oameni Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, şi Îl vor face să înceteze mânia, furia şi supărarea prea-îndreptățită împotriva noastră, a păcătoşilor. De aceea am hotărât să scriu aceste puține şi sărace cuvinte.

Ca părinte duhovnic şi ca preot şi rob nevrednic al lui Dumnezeu, am cugetat şi am simțit că am obligația şi datoria sfântă să mă îngrijesc după putere, cu orice preț şi jertfă, să-i ajut şi să-i păzesc pe fiii şi pe frații mei duhovniceşti de amenințarea mâniei apropiate a Domnului nostru, prin mica mea scriere *Sabia ce va să vină*, publicată la Volos în 1949 (şi la Atena în 1960), îndemnându-i pe toți la pocăință şi întoarcere către Dumnezeu, de la împărat până la ultimul ostaş şi de la patriarh până la ultimul monah, pentru că toți decădem, toți păcătuim şi *dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înşine şi adevărul nu este întru noi* (I Ioan 1, 8).

Şi eu, cel mai mic dintre toți şi nevrednic în cer şi pe pământ şi în viața aceasta trecătoare, ştiindu-mi păcatele, mărturisesc că Hristos a venit în lume ca să mântuiască păcătoşii, între care primul sunt eu. Cu toate acestea, prima trâmbițare trezvitoare, puțini au auzit-o, puțini s-au pocăit. Am fost nevoit să fac să răsune a doua trâmbițare, publicată la Atena în anul 1959. În aceasta i-am chemat pe toți clericii, dascălii şi propovăduitorii cuvântului dumnezeiesc, urmaşi ai Sfinților Apostoli, să se trezească din somnul nepăsării şi să se lege cu legăturile dragostei, ca Sfinții Apostoli, şi să facă aşa încât lumina lucrărilor lor bune să strălucească, iar oamenii, văzând acestea, să-L slăvească pe Părintele nostru din ceruri şi pocăindu-se, să se mântuiască. Dar nici la această trâmbițare trezvitoare şi mântuitoare nu s-au pocăit. Unii dintre clerici, mai ales cei din Europa şi America, amestecați printre necredincioşi, au învățat lucrările lor şi amăgiți, în loc de fii ai luminii, au devenit fii ai întunericului şi călăuze şi învățători ai satanei. Aceasta m-a făcut să public în *Presa ortodoxă* (nr. 8 din aprilie 1968) a treia trâmbițare trezvitoare, chemându-i pe toți clericii şi laicii creştini ortodocşi la veghe, ca să înțeleagă primejdiile ce ne înconjoară şi vrăjmaşii văzuți şi nevăzuți ce se aruncă asupra noastră ca fiarele sălbatice. Stați bine, fraților, stați cu evlavie, cu frică de Dumnezeu şi păziți comoara neprețuită a credinței noastre ortodoxe pe care vrăjmaşii noştri se străduiesc şi se luptă ca turbații să ne-o fure, ca să nu ne trezim goi şi afară de la Mirele Hristos. Dar şi la această a treia trâmbițare cei mai mulți şi-au închis ochii, ca şi când nu ar vedea, şi şi-au astupat urechile, ca şi când nu ar auzi. Recurg acum la a patra şi ultima trâmbițare trezvitoare şi mântuitoare, la smerenie, prin care Însuşi Iisus Hristos ne cheamă să ne mântuim şi să ne găsim odihnă: *Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi* (Matei 11, 28).

“Vreți odihnă, oamenilor? – ne întreabă. Veniți la Mine toți. Nici unul nu este lăsat afară, nici unul nu este amânat, nici unul nu este întors. Veniți câți vă osteniți să păziți Legea şi poruncile Mele, câți vă osteniți propovăduind Evanghelia Mea, învățându-i şi călăuzindu-i pe oameni la cunoaşterea dumnezeiască.

Veniți câți sunteți împovărați de dureri, supărări, boli, ispite, primejdii, dar şi câți sunteți împovărați de păcate, aruncați povara păcatelor voastre şi Eu vă voi odihni.

Veniți toți oamenii, împărați şi regi, papi şi patriarhi, arhierei şi preoți, preşedinți şi miniştri, ofițeri şi ostaşi, laici şi clerici, bogați şi săraci, mari şi mici, bărbați şi femei din toate clasele sociale şi de toate vârstele, veniți la Mine, căci vreau să vă odihnesc.

Dar vreau totodată să fiți cu luare-aminte, să cercetați, să învățați de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi să vă străduiți să Mă urmați, ca să deveniți şi voi ca Mine, blânzi şi smeriți, şi atunci veți găsi odihnă sufletelor voastre.

Învățați de la Mine că, Dumnezeu fiind, pentru nespusa iubire de oameni, M-am smerit şi M-am făcut om, la fel în toate cu voi, în afară de păcat. M-am născut în ieslea sărăcăcioasă ca să îi învăț pe oameni smerenia prețioasă. Atunci când o veți învăța şi o veți trăi, vă voi dărui odihna, acum şi în veac.

Învățați toți de la Mine, Atotputernicul vostru Dumnezeu, Care, mişcând doar un deget, fac pământul să se cutremure, Preaînțeleptul, care le-am creat cu înțelepciune pe toate cele văzute şi nevăzute printr-un singur cuvânt poruncitor şi care le păstrez pe toate în armonie şi echilibru.

Cercetați, învățați, deveniți ca Mine, blânzi şi smeriți şi Eu vă voi slăvi, vă voi cinsti, vă voi ridica, vă voi urca de pe pământ la cer, vă voi face fii ai Mei şi dumnezei după har, moştenitori ai Împărăției Cerurilor şi ai bunătăților veşnice.

La auzul acestei preadulci voci a Stăpânului care spune *Învățați-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima*, precum şi la chemarea cerească *Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi*, cei mai mulți dintre oameni devin orbi şi surzi. Au ochi şi nu văd, au urechi şi nu aud, căci i-a orbit mândria.

Au învățat să alerge şi să traverseze distanțe şi spații mari, pe uscat şi pe mare, cu viteză amețitoare şi fulgerătoare, să zboare ca vulturii cei iuți şi să se apropie de lună şi de alte planete. Multe au învățat şi continuă să învețe, nu cu puterea şi înțelepciunea lor, ci a lui Dumnezeu, fără de care nici un om nu poate învăța şi făuri nimic.

Acestea câte, cu harul lui Dumnezeu, le-au învățat, dar şi ei le-au dorit şi s-au ostenit, sunt toate bune, toate folositoare, necesare şi utile, atunci când oamenii le întrebuințează bine, spre slava lui Dumnezeu şi trebuința lor şi a aproapelui lor. Însă când le întrebuințează rău şi strigă că prin puterea şi înțelepciunea lor le-au descoperit şi făurit, atunci se dovedesc nefolositoare şi chiar vătămătoare, distrugătoare. Câte oraşe au devenit în vremurile din urmă (dar şi în ziua de azi) focare de poluare? Câte s-au transformat şi se transformă în pustiu din cauza bombei atomice catastrofale şi a materialelor explozive pe care le-au aruncat şi le aruncă avioanele? Câte zeci de mii de oameni au fost şi sunt îngropați şi înmormântați în ruinele caselor lor? Câte zeci de mii de oameni au fost ucişi pe uscat, în aer şi în mare cu noile descoperiri şi invenții? Câte zeci de mii sunt omorâți de automobilele rapide?

Multe, deci, au învățat şi se silesc să învețe oamenii, un singur lucru nu au învățat şi nici nu se îngrijesc să-l dobândească. Cel mai necesar, cel mai folositor, cel mai trebuincios, cel care aduce odihnă în sufletele lor acum şi în veac, şi pace, linişte, bucurie, fericire, cel care le-a fost poruncit de către Unul-Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu, Care pentru mântuirea lor S-a făcut om, ca să-i învețe să dobândească odihna veşnică, pe care ei nu o vor, este smerenia.

Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi... Învățați-vă de la Mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veți afla odihnă sufletelor voastre, rosteşte Dumnezeu, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului şi ai celor de pe mare departe, şi puțini şi rari sunt cei care aud. Mulți sunt cei chemați, dar puțini cei aleşi.

„Veniți la mine toți - rosteşte vrăjmaşul cel preaviclean, răufăcător şi uneltitor, diavolul. Învățați de la mine, că mândru sunt, urmați-mă, deveniți şi voi mândri ca mine şi aflați iadul cel veşnic. Şi aleargă cu toții la el!

Nu-L ascultați pe Dumnezeu Care vă promite că veți găsi odihna. Ascultați-mă pe mine, precum m-au ascultat strămoşii voştri şi au fost aruncați din rai. Dumnezeu vă promite, dacă Îl ascultați, să vă dea bunurile pământului: iubirea, bucuria, pacea, odihna, acum şi în veci, şi moştenirea Împărăției cerurilor. Eu vă promit, dacă mă ascultați, că vă voi răsplăti cu pedepse, suferințe, supărări, nenorociri, nefericiri în viața de acum, iar după moarte vă voi da iadul cel veşnic şi focul cel din afară, pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru mine şi pentru cei care au ales să mă asculte pe mine şi nu L-au ascultat pe El. Fiind neascultători şi vrăjmaşi ai lui Dumnezeu, şi ascultători şi prieteni ai mei, vă voi lua cu mine în focul cel din afară!”

Şi oamenii proşti, neînțelegători, neînțelepți, nebuni, nesimțitori, nerecunoscători şi inconştienți, în afara câtorva excepții, îl preferă pe diavolul cel vrăjmaş în locul lui Hristos, Mântuitorul, Făcătorul, Izbăvitorul şi Cârmuitorul lor, Dătătorul tuturor bunurilor. Iar unii dintre ei, ca să-l mulțumească pe diavol şi să-L întristeze pe Hristos, Îl hulesc şi Îl înjură pe Acesta şi pe Maica Sa cu cele mai murdare şi îngrozitoare vorbe, pe care aceşti diavoli întrupați se abțin şi le e frică să le spună împotriva celui mai mare răufăcător şi celei mai ticăloase femei.

O, neînțelept, necuvios, nerecunoscător, inconştient, nesimțitor neam omenesc! O, nație necredincioasă şi vicleană, urmaşi ai iudeilor ucigători de Dumnezeu, în ce stare mizerabilă şi sălbatică ai ajuns! Avea dreptate Dumnezeu când se tânguia către cer şi pământ, către creaturile acestea neînsuflețite, despre oamenii care au suflet: *Ascultă, cerule, şi ia aminte, pământule, că Domnul grăieşte: „hrănit-am feciori şi i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva Mea. Boul îşi cunoaşte stăpânul şi asinul ieslea domnului său, dar Israel nu mă cunoaşte; poporul Meu nu mă pricepe"* (Isaia 1, 2-3)[*].

Hulitorii sunt mai răi decât toate animalele şi fiarele pământului. Toate relele câte s-au făcut în cer de către satana şi îngerii ce l-au urmat, în rai de către strămoşii noştri neascultători ai poruncii lui Dumnezeu, pe pământ de către oameni, câte s-au întâmplat şi se vor mai întâmpla, neascultări, nesocotirea Legii lui Dumnezeu şi a poruncilor Sale, necuviințe, necredință, amăgiri, erezii, hule, nedreptăți, minciuni, înfumurări, furturi, iubire de arginți, jafuri, invidii, războaie, terori, mizerii, desfrânări, destrăbălări, preacurvii şi tot felul de păcate şi rele, precum şi nenorociri şi suferințe, nefericiri, boli, naufragii, incendii şi toate celelalte, toate acestea se datorează mândriei. Cauza, rădăcina şi pricina tuturor relelor şi nenorocirilor este mândria.

De cealaltă parte, toate lucrurile bune care s-au făcut în cer şi pe pământ se datorează smereniei. Cauza tuturor celor bune este smerenia. Smerenia L-a coborât din ceruri pe pământ pe Unul-Născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Care, Dumnezeu fiind, din iubirea negrăită către noi, oamenii, şi din multa Lui bunătate, dragoste şi milă, *S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, şi încă moarte pe cruce. Pentru aceea, şi Dumnezeu L-a preaînălțat şi I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt, şi să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl* (Filipeni 2, 8-12).

Smerenia a urcat-o de pe pământ la cer pe smerita, neprihănita şi curata, Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Maria, şi a învrednicit-o să se facă Maică a lui Dumnezeu, cum a spus: *Măreşte sufletul meu pe Domnul şi s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei Sale* (Luca 1, 46-48).

Smerenia Născătoarei de Dumnezeu, Preasfânta Fecioară Maria, a distrus zidul care îi despărțea pe oameni de Dumnezeu, pământul de cer. Prin smerenia Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, raiul s-a deschis, moartea a fost învinsă, Adam a fost izbăvit, blestemul a pierit, Eva s-a eliberat şi toți cei morți de veacuri şi cu credință în Hristos au scăpat de osânda veşnică şi de legăturile şi stricăciunea iadului şi treziți la viață de Învierea lui Hristos, s-au mutat la ceruri.

Sfinții prooroci, apostoli, mucenici, mărturisitori, cuvioşi şi drepți, vechi şi noi, nu s-ar fi sfințit şi nici nu s-ar fi mântuit fără smerenie. Iar lucrările lor, virtuți, osteneli, sudori, nevoințe, rugăciuni, posturi, miluiri, nu le-ar fi fost de folos, precum nu le-ar fi fost de folos fariseilor celor mândri şi lăudăroşi.

Mândria împrăştie toate lucrurile bune, le face să dispară, le face nefolositoare, netrebuincioase şi chiar vătămătoare, pe când smerenia, ca o baricadă şi zid de netrecut, le păzeşte. Dumnezeu dispreţuieşte mândria şi pe cei mândri îi urăşte, îi reneagă, îi pedepseşte şi îi umileşte.

Pe cei smeriți îi iubeşte, îi primeşte la El, îi cinsteşte, îi slăveşte şi îi înalță. Osânda Domnului cade peste toți cei mândri cu inima. Pe aceştia îi nesocotesc, zice Dumnezeu, prin glasul autorului *Proverbelor*. *Eu sunt cu cei blânzi şi smeriți cu inima, care tremură la auzul cuvintelor Mele*. Domnul Se ridică împotriva celor mândri, iar celor smeriți le dăruieşte har.

Precum fără credință e cu neputință să ne mântuim, la fel şi fără smerenie. Dar şi credința şi toate celelalte lucrări bune nu sunt de folos fără smerenie. Căci până şi diavolii cred şi se înfricoşează, mărturisesc că Fiul lui Dumnezeu este Dumnezeu adevărat, dar nu le e de folos pentru că nu au smerenie.

---

[*] Despre acest subiect a se vedea cartea Arhimandritului Filothei Zervakos – *Lupta împotriva hulei*, Editura Bunavestire, Galați, 2003

Omul care are smerenie are lucrări bune, Îl are în el pe Dumnezeu, Duhul Sfânt, cum zice autorul *Proverbelor*: *În inima smerită Se odihneşte cu blândețe Duhul Domnului. În inima tulburată* (a celui mândru), *locuieşte diavolul.*

Proorocul David, după ce din mândrie a căzut în cele două păcate de moarte, preacurvia şi uciderea, şi s-a pocăit, a plâns, a privegheat, a postit, nu a spus că a fost izbăvit de Domnul pentru că s-a pocăit, a plâns şi a postit, ci a spus: *M-am smerit şi Domnul m-a izbăvit.*

Cine nu se smereşte nici nu se pocăieşte. Cel mândru nu se pocăieşte niciodată, dar şi dacă se pocăieşte, pocăința lui nu este reală, adevărată, sinceră, ci este mincinoasă. Dacă se roagă şi posteşte sau face vreun bine, pe toate le face cu falsitate, cu prefăcătorie, ca şi fariseii, ca să-l vadă ceilalți oameni...

Deoarece smerenia este o virtute atât de mare şi fără ea nu putem să ne mântuim, să aruncăm cu toții mândria cea diavolească şi să dobândim dumnezeiasca smerenie, pe care înțeleptul Isaac Sirul o numeşte veşmânt dumnezeiesc, întrucât cu aceasta s-a îmbrăcat Unul-Născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu-Tatăl, coborând de la ceruri pe pământ pentru mântuirea noastră.

Să cugetăm bine cu toții (şi în primul rând eu), să ne cercetăm pe noi, să cercetăm omul lăuntric din noi cu băgare de seamă şi luare-aminte şi să vedem că nu suntem lipsiți de acest păcat urât de Dumnezeu, mândria. Unul mai puțin, altul mai mult, toți suntem bolnavi şi suferim de mândrie.

Şi ca să ne izbăvim de aceasta, să cerem cu rugăciune, implorare, credință, evlavie şi zdrobire a inimii, de la Dătătorul celor bune şi de folos, care a spus: *cereți şi vi se va da; căutați şi veți afla; bateți şi vi se va deschide* (Matei 7, 7), să ne scape de mândria cea urâtă de Dumnezeu şi să ne dăruiască neprețuita smerenie. Şi ne-o va da şi vom afla mântuirea şi odihna sufletelor noastre, dacă şi noi, în loc să stăm cu mâinile încrucişate şi să spunem vorbe goale, ne vom strădui, pe cât posibil, căci *împărăția cerurilor se ia prin străduință şi cei ce se silesc pun mâna pe ea* (Matei 11, 12).

Unirea „Bisericilor“ va reuşi numai prin smerenie adevărată
(Fragmente)

(...) Numai prin smerenie, pocăință şi întoarcere la Dumnezeu, la credința ortodoxă, va reuşi mult dorita unire, iar nu prin consfătuiri şi dezbateri, prin dialoguri nefolositoare şi lipsite de rost, prin şedințe zadarnice.

Dacă nu vor renunța la mândrie şi nu se vor smeri, dacă nu se vor pocăi şi nu se vor întoarce la Dumnezeu, toate străduințele, stăruințele, ostenelile şi eforturile pentru unire se vor dovedi zadarnice, nefolositoare, poate chiar vătămătoare, cauza şi pricina dezbinărilor, schismelor şi războaielor...

Nici un credincios creştin ortodox conştient, întreg la minte şi cu puțină frică de Dumnezeu nu va accepta vreodată unirea cu ereticii papistaşi, nesocotitori ai celor şapte Sfinte Sinoade Ecumenice şi ai Tradiției apostolice şi ai Sfinților Părinți...

Să cugete bine patriarhul şi să nu se înşele crezând că unirea Bisericilor e uşoară şi că adevărații ortodocşi îl vor urma şi că va putea să le înşele conştiința încât să nesocotească lesne Sfânta Tradiție şi Sfintele Canoane ale Sfinților Apostoli şi Părinți purtători de Dumnezeu. Aceştia, ca să sprijine credința ortodoxă şi pe una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică, s-au nevoit, s-au ostenit, au asudat, au

postit, au privegheat, au suferit chinuri, prigoane, întemnițări, moarte şi vor accepta acum tradițiile impuse de papă?...

... Păstorii cei buni, dumnezeieştii Părinți ai Bisericii, pentru a o păzi curată şi neprihănită de mulțimea de rătăciri şi erezii pe Mireasa lui Hristos, Biserica (aşa cum au primit-o de la Mirele Hristos), s-au nevoit, au fost huliți, acuzați, întemnițați, prigoniți, au suferit multe chinuri şi dureri, iar unii au fost chiar omorâți.

Dar prin credința fierbinte în Dumnezeu şi întăriți de puterea şi harul Sfântului Duh i-au izgonit departe de Biserică pe lupii cei molipsitori, ereticii, şi i-au anatemizat pentru vecie. Iar Dumnezeu i-a slăvit pe ei, pe pământ şi în cer. Şi cu toate că Sfinții Părinți, păstorii cei buni şi adevărați i-au izgonit departe de Biserică pe lupii cei molipsitori, eretici, Patriarhul Ecumenic Athenagora îl invită pe papa cel eretic, duşmanul Bisericii Ortodoxe, călcătorul şi nesocotitorul Sfintei Tradiții, îl îmbrățişează, îl roagă, îi recunoaşte întâietatea, îi deschide uşa Bisericii Ortodoxe şi îi zice „intră tu primul, şi eu, al doilea, te voi urma cu turma mea!“. Vai, vai suflete al meu! Oftează, plângi, jeluieşte ca odinioară Ieremia, nu pentru Ierusalimul pământesc, oraşul sângelui, care îi omora pe prooroci şi îi ucidea cu pietre pe trimişii lui Dumnezeu (cf. Matei 23, 27). Plângi pentru Mireasa aleasă a lui Hristos, cea neprihănită şi desăvârşită, una, sfântă, soborniceească şi apostolească Biserică, maica duhovnicească a creştinilor ortodocşi, cea pe care ne-au făcut-o cunoscută Sfinții Apostoli, mucenicii, proorocii, ierarhii, dascălii, sfinții, cuvioşii şi drepții...

Pentru aceasta plângi, căci episcopii şi păzitorii ei au adormit, iar păstorii ei au deschis larg uşile ca să intre nestingheriți lupii cei molipsitori şi să jertfească, să răpească şi să împrăştie oile pentru care Hristos Şi-a vărsat Sângele Său...

Domnul însă nu doarme: „Iată, nu va dormita, nici nu va adormi Cel ce păzeşte pe Israel“ (Psalmi 120, 4). Dar noi dormim. Ne-a cuprins somnul nepăsării şi dacă nu ne vom trezi, ne vom da morții celei veşnice şi vom rămâne, ca fecioarele neînțelepte, în afara cămării Mirelui. Iar lupii cei văzuți şi nevăzuți ne vor înghiți.

Ca să nu rămânem în afara cămării Mirelui Hristos şi ca să nu fim înghițiți de vrăjmaşii noştri văzuți şi nevăzuți, care se-nvârt în jurul nostru, să-l ascultăm pe dumnezeiescul Apostol Pavel care ne spune limpede: *căci este chiar ceasul să vă treziți din somn: noaptea e pe sfârşite, ziua este aproape; să lepădăm dar lucrurile întunericului şi să ne îmbrăcăm cu armele luminii...* (Romani 13, 11-12) ...

Dacă îndepărtăm somnul nepăsării care ne-a cuprins şi stăm cu grijă şi luare-aminte şi cerem ajutorul lui Dumnezeu cu credință şi zdrobire a inimii, îl vom primi, căci puternic este Domnul şi ne va păzi pe noi şi Biserica Sa şi pe toți vrăjmaşii noştri îi va împrăştia şi nimici.

Dar ca să primim ajutorul lui Dumnezeu trebuie, pe lângă rugăciune, să fim statornici şi viteji, să mărturisim credința ortodoxă şi să spunem cu mult curaj celor care se grăbesc şi îndeamnă la o falsă unire şi celorlalți prieteni ai papei şi trădători ai ortodoxiei, cuvintele acelea de aur ale înțeleptului şi Sfântului Iosif Vrienios rostite către trimişii papei:

„Încă uneltiți în ascuns ca să ne înşelați pe noi, sau nu ştiți că orice rău mare dintr-unul mic începe şi aşa se face mare şi întotdeauna amăgirea vine de la cei ce socotesc lucrurile cu indiferență şi din consimțământul acestora la mici greşeli venim şi cădem în cele mari. Că nu ne vom lepăda de tine, iubită Ortodoxie, nu te vom minți, slavă strămoşească. Nu te vom lăsa pe tine, maică evlavie. Întru tine ne-am născut, întru tine trăim şi întru tine vom adormi. Iar dacă o va cere vremea, vom muri pentru tine şi de o mie de ori“.

Să-l ascultăm şi pe Cuviosul şi Sfântul Părinte al nostru Meletie Mărturisitorul şi să aflăm ce ne spune despre cei care nesocotesc Sfânta Tradiție: “Nu-i ascultați nici pe cei ce pustnici, nici pe preoți, şi nici pe cei care propovăduiesc învățături nelegiuite, şi povățuiesc în chipul cei rău, şi nici pe aceştia şi nici chiar pe episcopi să nu-i ascultați, dacă mărturisesc lucruri neadevărate, care nu sunt spre folos. Să fim lucrători, şi să cuvântăm, şi să stăm împotriva celor ce îndeamnă la rătăcire în chip viclean. Nu este cu dreptate şi cu cuviință bine-credincioşilor a tăcea acolo unde se calcă poruncile lui Dumnezeu şi din aceasta îşi întăresc înşelăciunea ceilalți potrivnici. Pentru că a zis un mare părinte: Acolo unde este primejdie a se despărți cineva de la Dumnezeu, ce bine-credincios poate să stea deoparte şi să tacă, sau cu totul să se linişteasă? Pentru că tăcerea sa îl vădeşte cum că şi el se învoieşte acestor rele. Şi aceasta ne-o arată Înainte-Mergătorul Domnului şi vitejii Macabei, care pentru o mică poruncă a legii s-au primejduit până la moarte şi n-au părăsit nici cea mai mică parte a predaniilor primite. Căci războiul de multe ori este

lăudat şi lupta se arată mai bună decât vătămătoarea de suflet pace. Că mai bine este să stea cineva împotriva celor rău cugetători, decât să urmeze lor şi să se despartă de Dumnezeu pentru a se uni cu ei... ”

Nici un creştin ortodox întreg la minte, conştient, cu putere de deosebire şi frică de Dumnezeu nu va accepta o astfel de unire mincinoasă, care ne desparte de Dumnezeu şi ne uneşte cu falşii învățători, cu ereticii lucrători ai întunericului.

Noi, ortodocşii de pretutindeni, adunați într-o singură limbă, într-un suflet, într-o voce şi inimă, urmaşi ai slujitorilor Cuvântului şi ai slăviților propovăduitori, înțelepților apostoli şi ai purtătorilor de Dumnezeu Părinți şi păstrători ai învățăturilor şi tradiției lor, glăsuim acestora: “nu primim şi nu suntem de acord sub nici un motiv...”

Vă întreb, deci, Preafericiților, Papa Paul al Romei şi Athenagora, Patriarh al Constantinopolului, spuneți-mi, toate cele câte le-au statornicit ca să fie păzite cei 367 părinți purtători de Dumnezeu adunați la al VII-lea Sinod Ecumenic în Canonul I şi Sfintele Sinoade Ecumenice dinainte de acesta sunt adevărate sau nu? Şi dacă sunt adevărate, de ce nu le urmați?

Învățați nu de la mine, ci de la Sfinții Părinți care s-au adunat la cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice, de la dumnezeiescul Apostol Pavel, glasul lui Hristos, că dacă nu urmați şi nu păziți cele câte aceştia ne-au vestit, propovăduit, sfătuit şi ne-au lăsat scris şi prin viu grai, atunci vă aflați sub osânda anatemei.

Şi ca să scăpați de această osândă grea, vă povățuieşte iarăşi Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos să vă smeriți, să vă pocăiți, să mărturisiți mândria şi neascultarea voastră. Şi prin smerenie, pocăință, întoarcere, supunere şi ascultare de cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice şi de Sfânta Tradiție, (fără dialoguri neisprăvite şi neînțelepte şi discuții fără rost), veți scăpa de legătura anatemei şi atunci va veni mult dorita unire...

Singura nădejde de izbăvire din rătăciri şi erezii, din născocirile şi cursele oamenilor vicleni şi ale diavolilor este rugăciunea, pocăința şi smerenia

Pentru a ne feri de cursele diavolului trebuie să priveghem şi să ne rugăm, cum spune Domnul, să fim trezvitori şi să avem grijă, cum zice Apostolul Petru, să păstrăm Tradiția cea scrisă şi nescrisă pe care am primit-o şi ne-a fost învățată, cum glăsuieşte Apostolul Pavel şi să păzim mărturisirea şi promisiunile pe care le-am dat la Sfântul Botez: „Mă lepăd de satana şi de toate lucrările lui şi de toată slujirea lui“.

Slujirea lui satana şi cursele lui sunt când preoții se rad, când îşi dezbracă reverenda şi rămân în pantaloni, imitându-l pe urmaşul mincinos al lui Hristos, papa, şi pe actorii de teatru şi dansatorii de pe scene. Şi în sfârşit, dacă vrem să ne ferim de capcanele diavolului, să învățăm smerenia de la Domnul nostru Iisus Hristos, Mântuitorul şi izbăvitorul sufletelor noastre. Doar aceasta ne va păzi nevătămați de cursele diavolului.

Sfântul Antonie cel Mare, omul lui Dumnezeu, întemeietorul monahismului, a zis: „Am văzut în vedenie cursele diavolului întinse peste tot pământul şi am întrebat oftând: «care va fi scăparea noastră?» Şi am auzit voce nevăzută zicând: «smerenia!»“. Şi deoarece din cauza nepăsării şi neatenției suntem lipsiți de aceasta, să ne rugăm cu credință, evlavie, pocăință şi trezvie, cu suspine şi lacrimi la dătătorul celor bune, al virtuților şi tuturor darurilor, să ne dea smerenie adevărată şi pocăință sinceră. Şi scăpând astfel de cursele întortocheate ale satanei celui viclean şi de toate uneltirile acestuia, şi izbăviți prin smerenie şi pocăință, cu ajutorul şi harul lui Dumnezeu vom ajunge fără ocolişuri şi fără primejdii la limanul limpede şi lipsit de valuri al raiului şi la Împărăția şi viața de veci cea nesfârşită, unde vom afla odihna sufletelor noastre. Amin.

Dar poate că unii admiratori ai papei şi ai patriarhului Athenagora vor întreba: „Cine eşti tu, neînvățatule, țăranule, călugăre învechit care îndrăzneşti să ceri socoteală celor doi cârmuitori ai Bisericilor? Celor doi înțelepți, infailibilului Papă Paul şi Prea Fericitului Patriarh Athenagora!” La acestea răspund: „Sunt cel mai mic şi cel mai păcătos dintre toți şi am văzut că nu sunt nici înțelept, nici savant. Ştiu că nu cunosc nimic, doar pe Iisus Hristos răstignit pe cruce, Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, care S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte şi încă moarte pe cruce (Filipeni 2, 8), învățându-ne smerenia şi spunând: «Învățați-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veți găsi odihnă sufletelor voastre...» (Matei 11, 29) şi «dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim şi adevărul nu este întru noi»(Ioan 1,10).

Când Hristos spune: „Cine dintre voi vrea să fie primul, să fie mai mic decât toți”, iar Patriarhul Athenagora zice papei: „Tu eşti primul în cinstire şi eu al doilea“, spuneți-mi, vă rog, pe cine să aleg, să ascult, să cred? Pe Hristos, Adevărul Însuşi, ori pe papă şi pe patriarh, care pe nedrept se numesc fără de păcat şi preasfinți? Dacă ziceți: pe cei lipsiți de importanță nu vă ascult şi nici nu vă cred, sunteți amăgiți şi vă sfătuiesc să vă pocăiți, să mărturisiți adevărul, că nici papa nu e lipsit de păcat şi nici patriarhul nu este preasfânt, şi trebuie să se pocăiască, să se spovedească şi să se smerească. Dacă oamenii nu au smerenie, rangurile nu îi fac desăvârşiți şi preasfinți, ci mândri, amăgiți şi eretici.

De la Hristos cel smerit şi blând, Adevărul Însuşi, am învățat să spun şi să apăr adevărul. De la Apostolul Pavel, glasul lui Hristos, am învățat să nu discut cu lucrătorii întunericului, înainte de a cerceta. De la proorocul David am învățat să „rostesc împotriva împăraților... şi am zis nelegiuiților, nu mai călcați legea, şi păcătoşilor, nu mai păcătuiți...“. Şi de la cel mai sfânt dintre drepții Legii Vechi, Sfântul Ioan Botezătorul, am învățat să spun: „Pocăiți-vă, căci Împărăția Cerurilor este aproape“.

Dar ne vor întreba cei de mai sus: „Dacă Domnul a zis «nu judecați ca să nu fiți judecați», cum îndrăzneşti să îi judeci?” Dacă rosteam sau scriam papei sau patriarhului: „Eu sunt judecător şi vă voi judeca şi osândi”, atunci aş fi fost călcător al poruncii lui Dumnezeu, aş fi fost vrednic de condamnat, căci nici mie şi nici altcuiva nu-i este permis să-şi judece aproapele. Dar să spui şi să aperi adevărul, când vezi că sunt nesocotite cuvintele, legile, învățăturile, povețele şi poruncile lui Dumnezeu, dogmele, Sfintele Canoane şi Sfânta Tradiție, nu numai că nu este interzis, ci se şi impune să faci aceasta.

Atunci când Irod şi-a lăsat soția legitimă, şi nesocotind Legea lui Dumnezeu a luat-o pe femeia lui Filip, fratele său, cel mai mare dintre cei născuți din femeie şi dintre prooroci, Sfântul Înainte Mergător, care locuia în pustia Iordanului, auzind acestea a părăsit pustia şi liniştea, şi s-a ridicat împotriva lui Irod, fără să-i fie teamă de puterea împărătească şi i-a spus cu curaj şi îndrăzneală: „Împărate, Legea lui Dumnezeu nu îți permite să iei pe femeia fratelui tău!” Nu i-a zis: „Eu sunt judecător şi am venit să te judec”. I-a adus aminte de Legea lui Dumnezeu ca să-l înspăimânte şi să înceteze fărădelegea.

În felul acesta, mulți Sfinți Părinți din pustii şi mănăstiri, Antonie, Eftimie, Teodor Studitul şi mulți alții, chiar şi stâlpnicii, în vremuri şi împrejurări diferite, văzând că Biserica Ortodoxă este războită de împărați, arhierei, preoți, monahi şi mireni eretici, au părăsit pustiile şi mănăstirile lor şi s-au dus grabnic în oraşe, ca ostaşi şi războinici buni şi bravi ai legiunii Domnului.

Şi, înarmați cu armura Duhului Sfânt, s-au ridicat împotriva împăraților şi stăpânilor, cercetând cu îndrăzneală rătăcirile şi ereziile, nepăsându-le de amenințările şi chinurile tiranilor, de întemnițări şi prigoniri, preferând să moară pentru adevăr şi ortodoxie. Şi dacă nu existau astfel de luptători viteji (nu numai în pustii şi mănăstiri, dar şi în oraşe): patriarhi, arhierei, preoți, clerici şi mireni, învățători şi teologi, apărători ai adevărului şi ai credinței noastre ortodoxe, care să se războiască cu minciuna şi amăgirea, cu ereziile şi ereticii, astăzi nu ar fi existat ortodoxia şi învățătura sănătoasă.

De aceea trebuie să ne rugăm şi să-L implorăm pe Atotputernicul, Preabunul, Preamilostivul şi Preaîndurătorul Dumnezeul şi Părintele nostru Ceresc să arate şi astfel de oameni luptători care să izbăvească Biserica Ortodoxă de cei care o războiesc dinăuntru şi din afară, vrăjmaşii cei văzuți şi nevăzuți, şi să nu ne părăsească din pricina păcatelor noastre celor multe. Să scape corabia Bisericii, care acum este înconjurată de primejdii, şi să o călăuzească drept şi fără ocolişuri la limanul liniştit şi fără valuri al raiului şi al vieții veşnice...

Aşa şi eu, cel mai mic şi mai păcătos, imitându-i pe toți aceştia, din anul 1912 şi până astăzi, timp de 52 de ani, de când am fost învrednicit cu harul lui Dumnezeu la marea treaptă a preoției, dându-mi seama că trebuie să am o purtare demnă de această alegere şi să nu apar nerecunoscător şi nemulțumitor față de Dumnezeul şi Părintele nostru Ceresc şi față de Maica duhovnicească, Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească Biserică, nu am încetat, cu slabele mele puteri, să mă lupt, să predic şi să mărturisesc cuvântul lui Dumnezeu, nu numai aici, în Paros, ci şi în alte insule, oraşe, sate, comune şi mitropolii ale Greciei, unde a fost nevoie şi unde m-au chemat mitropoliții şi credincioşii frați creştini, dar şi în afara Greciei, în Palestina, Egipt, Arabia, sau la Constantinopol. Am scris mai mult de cinci mii de epistole ce conțineau povețe părinteşti şi sfaturi către toți fiii duhovniceşti pe care mi i-a dat Dumnezeu, din Grecia, Europa, America, Africa şi Australia şi către credincioşii frați creştini. Am scris epistole de povățuire către împărați nelegiuiți, către patriarhi, preşedinți, arhierei, nu pentru a-i judeca şi condamna, ci din dragoste pentru aceştia.

EPILOG

Cele pe care le-am scris în această cărticică nu le-am scris nici ca să arăt înțelepciune sau multă învățătură, dar nici din invidie şi răutate, ca să-i acuz sau să-i cercetez pe conducătorii celor două Biserici, Ortodoxă şi Catolică, pe Patriarhul Ecumenic Athenagora şi pe Papa Paul şi pe ceilalți modernişti, arhierei, preoți şi teologi laici. Am scris din dragoste pentru papă şi patriarh şi pentru toți cei care nesocotesc şi se împotrivesc Sfintei Tradiții, pentru ca văzând şi înțelegând rătăcirile lor să se pocăiască şi să se îndepărteze de toate inovațiile şi lucrurile moderne. Şi papa să renunțe la toate cele introduse în mod greşit şi ilegal de papii vremurilor trecute, din ceasul în care s-au despărțit de Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolească, şi până astăzi; şi să primească pe bună dreptate cele ce ne-au fost lăsate de preaînțelepții Sfinți Apostoli şi de părinții iluminați şi purtători de Dumnezeu, prin cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice. La fel şi Patriarhul Ecumenic Athenagora să renunțe la inovațiile şi lucrurile noi care sunt împotriva Sfintei Tradiții... În plus, pentru a se reuşi unirea desăvârşită, adevărată şi plăcută lui Dumnezeu, conducătorii celor două mari Biserici, de Răsărit şi de Apus, să învețe smerenia, nu de la mine, cel mai mic şi mai păcătos, ci de la Însuşi Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Şi când vor renunța la toate cele de mai sus şi la mândria de orice fel şi la păcatul trecător şi se vor îmbrăca cu smerenia şi blândețea preadulcelui nostru Mântuitor Iisus Hristos, numai atunci va veni mult dorita unire, odihna şi mântuirea sufletelor conducătorilor şi păstorilor şi a celor călăuziți şi păstoriți de aceştia.

Să asculte conducătorii Bisericilor vocea Domnului care zice: „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu inima şi veți găsi odihnă sufletelor voastre“, să se smerească şi să se pocăiască. Dar şi noi toți să ne pocăim, căci toți cădem în păcat (şi în primul rând eu). Toți suntem mândri şi deoarece toți cădem, dreptul Dumnezeu ne dă conducători după inima noastră, de aceea trebuie să ne pocăim cu toții. Dacă ne pocăim şi ne smerim ne vom mântui, dacă nu ne pocăim, vom pieri. Dacă nu ne vom pocăi cu toții, nu se va face unirea după Dumnezeu. Şi dacă se va face, va fi de scurtă durată, va fi o unire mincinoasă! Dacă nu ne vom pocăi, se va întâmpla ceea ce ne-a vestit preadulcele nostru Iisus, lucrul acela la care când mă gândesc bine îmi îngheață buzele, îmi tremură limba şi toate mădularele! „Iar din pricina înmulțirii fărădelegii, iubirea multora se va răci... căci va fi atunci strâmtorare mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum şi nici nu va mai fi“ (Matei 24, 12, 21).

Mă rog din tot sufletul şi inima mea (dar sunt păcătos şi Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoşi), ca Dătătorul luminii şi al tuturor celor bune, al virtuților şi darurilor, Cel bogat în milă şi nesfârşit în bunătate şi iubire de oameni, Domnul nostru Iisus Hristos, să ne ierte toate păcatele noastre, şi ale mele, celui mai păcătos dintre păcătoşi; şi să le dea conducătorilor Bisericilor şi ai popoarelor minte şi înțelepciune, pocăință adevărată şi smerenie şi toți, legați prin smerenie şi iubire, uniți întru adevăr, să devină o singură turmă, cu un singur păstor; şi împreună, într-un singur glas şi suflet şi inimă, să slăvească preacinstitul şi preamăritul nume al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor şi să se învrednicească cu toții de bunurile cele veşnice, netâlcuite şi negrăite.

Amin. Amin. Aşa să fie!

Scris în Sihăstria Tuturor Sfinților şi a Proorocului Ilie,

20 iulie 1969

Cel mai mic dintre ieromonahi,

Filothei Zervakos

Cuprins

Difuzare:
Editura Bunavestire
Galați
Str.Poşta Veche 161
Tel/fax: 0236-326.730
0236-471.896
E-mail: bunavestire@geniusnet.ro
www.editurabunavestire.ro